

גמרא סדורה

מסכת קינים

לימוד מסכת זו מוקדשת
לרפואה שלימה למו"ר הרב דוד פוקס שליט"א
מקים עולה של תורה ומידות
והרבה מראשי הישיבות, רמי"ם ורבנים בכל אתר ואתר הם תלמידיו
נכנס ביו"כ לניתוח קשה ונמצא

מהדורה מנוקדת, מפוסקת,
מחולקת לסוגיות ולפסקאות
עם רש"י

בהצלחה - יגעת ומצאת - תאמין!!!

להארות והערות

דניאל ברק ווינט

טל' - 0526071122

דוא"ל vinetdb81@gmail.com

עתניאל ד.ג. הר חברון 9040700

©

כל הזכויות על הניקוד, הפיסוק והחלוקה לסוגיות ופסקאות שמורות לעמותת "וכל בניך לימודיך" ולדניאל ברק ווינט.

י"א תשרי תש"פ

מסכת קינין פרק א' - "חטאת העוף"

1. כב, א

כב, א - פרק א - משנה א

חטאת העוף - נעשית למטה.

וחטאת בהמה - למעלה.

עולת העוף - נעשית למעלה.

ועולת הבהמה - למטה.

אם שנה בזה ובזה - פסול.

סדר קנים {א} {ב} כף הוא:

החובה: אחד - חטאת,

ואחד - עולה.

בנדרים,

ונדבות: כן - עולות.

איזהו "נדר"?

האומר: "הרי עלי עולה".

ואיזו היא "נדבה"?

האומר: "הרי זו עולה".

מה בין "נדרים" ל"נדבות"?

אלא ש"הנדרים": מתו,

או נגנבו - חייבים באחריותם.

"נדבות": מתו,

או נגנבו - אין חייבים באחריותן.

ר"ע מברטנורה חטאת העוף נעשית למטה. מחוט הסקרא {א}. דכתיב (ויקרא ה) והזה מדם החטאת על קיר המזבח והנשאר בדם ימצה אל יסוד המזבח. קיר שהשירים שלו מתמצין ליסוד, וזהו קיר התחתון למטה מחוט הסקרא. דאי קיר העליון דהינו מן החוט ולמעלה, פעמים שהוא מתמצה לסובב, כגון שעושהו למעלה מן הסובב, שהחוט למטה מן הסובב אמה: **וחטאת בהמה למעלה**. דכתיב קרנות, בגופה של קרן: **עולת העוף למעלה**. דכתיב (שם א) ומלק והקטיר ונמצה דמו, מה הקטרה בראשו של מזבח, אף מליקה ומצוי בראשו של מזבח: **ושל בהמה למטה**. דכתיב בה יסוד: **ואם שנה בזה ובזה פסול**. האי דפסול אם עשה מעשה חטאת העוף למעלה, דקא בהזאה {ב}. אבל המליקה של חטאת, אף למעלה כשרה, דמליקה בכל מקום במזבח כשרה. ועולת העוף לית בה הזאה כי אם מצוי, ואם עשאה למטה, פסולה: **סדר קנין של חובה אחד חטאת ואחד עולה**. כגון זב וזבה ויולדת, וטמאת מקדש וקדשיו, ושמיעת קול אלה, ובטוי שפתיים, דכלן מביאין כן בדרות, אלא שזב וזבה מביאין כן בין בדרות בין בעשירות, ואף על גב דאיכא קנין של גר דהן חובה ושניהן עולות, לא חייש תנא עליהו, משום דלא שכיחי כלי האי {ה}: **בנדרים ונדבות כן עולות**. לפי שאין באין בנדר ונדבה אלא עולות ושלמים בלבד, ואין עופות באים שלמים, הלכך נדרים ונדבות שבעופות כן עולות: (ר"ע מברטנורה).

עיקר תו"ט {א} שאין במזבח כי אם שני מקומות. תוספות: {ב} ובמצוי פלוגתא במעילה דף ח'. דאיכא למאן דאמר דלא מעכב. מפרש:

{ג} **קנים**. כן קרוי שתי תורים או שני בני יונה. פרידה קרויה יונה אחת או תור אחד. מפרש: {ד} **קנים**. הקו"ף בחירי"ק, כמו חין חצים. וכן צפור שפתי"ח, מפני הסמיכות: {ה} **הרמב"ם**. וגם כן שאינו מפרש בתורה. וכתב עוד הרמב"ם, ומה שאמרנו שהחובה אחד עולה ואחד חטאת הרי הוא כפי עקר החיוב הראשון. ואם כבר הקריב מקצת קרבנותיו עד שיהיה האיש הזה דרך משל יש עליו עשרים עולות ועשר חטאות כן חובה, או בהפקד, ולפיכך אמר במסכת זו מנין חטאות שבהחובה ומנין עולות שבהחובה, ולא אמר חצי החובה: (עיקר תו"ט).

רמב"ם חטאת העוף נעשית למטן וחטאת בהמה למעלן כו': כל זה מבואר וכבר הקדמנו סדריו בחמישי וששי ושמיני מזבחים. סדר קנים כשתסתכל כמה שהקדמנו אותו בסדר זה תמצא כל המחוייב מן התורה שתי תורים או שני בני יונה שהאחד משניהם עולה והאחד חטאת וכבר בארנו בתחלת סדר זה שאין מביאין נדר ונדבה שאינו אלא עולה ושלמים ושהעוף אינו מקריב ממנו שלמים ולפיכך נתבאר שכל המביא קרבן בנדר ונדבה שאינו אלא עולה בלבד ולא השגיח במסכת זו על קרבן הגר שהוא שתי תורים או שני בני יונה ושניהן עולות כמו שבארנו בתחלת סדר זה לפי שלא יזדמן אלא מעט. וזה שאמרנו שהחובה אחד עולה ואחד חטאת הרי הוא כפי עיקר החיוב הראשון ואם כבר הקריב מקצת קרבנותיו עד שיהיה האיש הזה דרך משל יש עליו עשרים עולות ועשר חטאות כולן חובה או בהפקד ולפיכך אמר במסכת זו מנין חטאות שבהחובה ומנין עולות שבהחובה ולא אמר חצי חובה ודע זה ואל יטעה אותך מה שאמרנו אנתנו בפירושונו על דרך המשל חצי החובה במנין: (רמב"ם)

2. כב, ב

פרק א – משנה ב
חטאת שנתערבה בעולה,
ועולה בחטאת,
אפלו אחד ברבוא - ימותו כלם {ו}.

חטאת שנתערבה בחובה - אין נשר אלא כמנין חטאות שבחובה.
וכן עולה שנתערבה בחובה - אין נשר אלא כמנין עולות שבחובה.
בין שהחובה מרבה והנדבה ממעטת,
בין שהנדבה מרבה והחובה ממעטת,
בין ששתייהן שוות.

ר"ע מברטנורה אפלו אחד ברבוא ימותו כלן. ולא בטלי ברבא, דבעלי חיים חשיבי ולא בטלי: **חטאת שנתערבה בחובה.** בן יונה או תור של חטאת שנתערבה בשני קנין של חובה, דהיינו קנין סתמא של יולדת או של זבה, שכל קן מהן הוא אחד עולה ואחד חטאת, ונמצא עתה חמש פרידות מערבות יחד: **אין נשר אלא מנין חטאות שבחובה.** ואינו יכול להביא מאלו החמש פרידות רק שתי חטאות בלבד, שזהו מנין הנשר בשני קנין של חובה. דאי עביד שלש חטאות, שפא מן השני קנין עביד להו ולא מן המערבות בהן, ומשני קנין אין יכולים לעשות רק שתי חטאות. ולא מצוי עביד אפלו עולה אחת, דשפא יקח החטאת המערבת: **וכן עולה.** בן יונה או תור שהפרש לשם עולה: **שנתערבה בחובה.** בשני קנין סתמא: **אין נשר אלא מנין עולות שבחובה.** כדפרישנא לעיל גבי חטאת: **בין שהחובה מרבה והנדבה מעטת.** כגון שקן אחד מפרש שתי עולות, נתערב עם כמה קנין סתמא של יולדת או של זבה שכל קן מהן אחד חטאת ואחד עולה: **בין וכו'.** כגון קן אחד סתומה, שנתערב בכמה קנין של עולות. וקרינו לעולות מפרשות נדבה, משום דנדרים ונדבות כלן עולות פדתנן בריש פרקין {ז}: (ר"ע מברטנורה).

עיקר תוי"ט {ו} ימותו כו'. דבכל אחד איכא לספוקי שפא עולה ופסולה למטה, או שפא חטאת ופסולה למעלה. רש"י: {ו} ונדבה דנקט, ולא נקט חטאת מעטת בחובה עולה מעטת בחובה, משום דקתני בסיפא אבל חובה שנתערבה זו בזו, להכי נקט נדבה. מפרש: (עיקר תוי"ט).

רמב"ם חטאת שנתערבה בעולה ועולה בחטאת כו': כבר זכרנו לך במקומו מסדר זה שמקצת החטאת אם נתערבה עם שאר הקרבנות שמיניחין הכל עד שימותו וכבר אמרנו שהחובה חציה חטאות וחציה עולות והנדבה כולה עולות ולפיכך אם נתערבה חטאת העוף בכל עופות שכולם חובה שמחצית האחת חטאות ומחצית האחרת עולות כמו שהקדמנו הרי הכל אם היו מאה דרך משל חמשים מהם כשרים דהוא מנין החטאות שבה והאחד וחמשים הנשארים פסולים לפי שאם אומרים אותו העוף שהוא חטאת נתערב עם החמשים עולות וכן אם היה המתערב יותר כגון שיתערבו מאה עופות שכולם חטאות עם עשרה עופות חובה הרי העשר מהמאה ועשרה חמשה עופות בלבד והן מנין החטאות שבחובה והמאה והחמשה הנשארים פסולין לפי שהם עולה שנתערבה בחטאת וההיקש הזה בעצמו הוא בעולת חובה גם כן אם נתערבה בקני חובה או אם נתערבו קני נדבה שהם כולם עולות כמו שהקדמנו ועל הענין הזה אומר וכן עולה שנתערבה בחובה. ר"ל קני נדבה שהם כולם עולות ולפיכך הוסיף על הענין הזה בין שהחובה מרובה והנדבה מועטת בין שהנדבה מרובה והחובה מועטת כפי המשל שהמשלנו בחטאת שנתערבו בחובה כל זה אם עשה חצין למעלה וחצין למטה אבל אם היתה חובה שנים בחטאת הרי זה עושה קצת המנין למעלה וקצתו למטה ויהיה חצי החובה כשר כמו שהקדמנו ונתבאר בסוף מסכת זו: (רמב"ם)

3. כב, ב

פרק א - משנה ג

במה דברים אמורים:

בחובה ובנדבה.

אבל בחובה שנתערבה זו בזו:

אחת לזו (ח) ואחת לזו,

שתיים לזו ושתיים לזו,

שלוש לזו ושלוש לזו - מחצה כשר (ט),

ומחצה פסול.

אחת לזו,

ושתיים לזו,

ושלוש לזו,

ועשר לזו,

ומאה לזו - המעט כשר,

בין משם אחד,

בין משני שמות,

בין מאשה אחת,

בין משתי נשים.

ר"ע מברטנורה בחובה ובנדבה. שנתערבו קני חובה שמקצתן חטאות ומקצתן עולות עם קני נדבה שכלן עולות: אבל בחובה שנתערבה זו בזו. קן סתומה של יולדת או של זבה שנתערב בקן של יולדת או של זבה אחרת: מחצה כשר ומחצה פסול. ומקריב מהארבעה המעריבים שנים בלבד, אחד לעולה ואחד לחטאות ולא יותר, דאי עביד שתי עולות שמא יעשה אותן מקן אחד, וכל קן סתומה הוא אחד עולה ואחד חטאות: המעט כשר. אם נתערב קן אחד סתומה בשני קנים אחרים או בשלושה, אינו יכול להקריב אלא קן אחד, פרידה אחת לחטאות ופרידה אחת לעולה. אבל שתי עולות לא מצי עביד, שמא יקח הקן שהוא מברר תחלה ליולדת אחת שאינו יכול לעשות ממנו אלא אחד חטאות ואחד עולה. וכן אם נתערבו עשרה קנין במאה, אינו מקריב מכלן אלא עשרה קנין, מקצתן חטאות ומקצתן עולות, והשאר פסולין, וזהו המעט כשר: בין משם אחד. לידה ולידה, זיבה וזיבה, משתי נשים או מאשה אחת: בין משני שמות. לידה וזיבה, בין משתי נשים בין מאשה אחת. כדמפרש ואזיל: (ר"ע מברטנורה).

עיקר תוי"ט (ח) לזו כו'. נתן דגמאות לכל המסקתא בקרבנות הנשים, לפי שהן יותר חייבות בקנים, מפני שחייבות בהן כמו שחייבים האנשים, ומוסיף על האנשים יולדות, וגם כן שהחייבות מצי הרבה בנשים יותר ממה שהוא מצי באנשים כמו שהוא מפרסם ונגלה לעין.

הרמב"ם: (ט) מחצה כשר. אף על גב דאפשר שמקריב משל שתי נשים, הרי יכול להקריב לשם מי שהוא, ואנן לא קימינן אלא בפרידות גופיהו כמה כשרים וכמה פסולין מצד עצמן. ועין בסוף פרקין. וכל זה ככהו נמלך פדתנו בריש פרק ג': (עיקר תוי"ט).

רמב"ם במה דברים אמורים בחובה ובנדבה כו': אומר כי מה שהקדים לומר אין כשר אלא מנין עולות שבו חובה אינו אלא אם נתערבו קני נדבה שהם עולות כולן בקני חובה שקצתן עולות וקצתן חטאות אבל חובה שנתערבו בחובה הרי דיניהם כמו שהזכרנו והוא שאם היו שוות אלו כנגד אלו יהא המחצית כשר והמחצית פסול והכרח באיזה צד שעשאו והוא שאם עשאו הכל מלמעלה הרי המחצית שהוא עולות כשר והמחצית שהוא חטאות פסול ואם עשאו כולן למטה יהיה כל הענין להפך לפי שהמחצית שהוא חטאות כשר והמחצית שהוא עולה פסול ואם עשה מחציתו למעלה ומחציתו למטה הרי המחצית שנעשה למעלה חציו כשר וחציו פסול וכן המחצית שנעשה למטה משל למה הדבר דומה כגון שנתערבו קני רחל והם שמונה עם קני לאה והם שמונה והכהן לקח הכל ועשאו חצין למעלה וחצין למטה הרי השמונה שנעשו למעלה ארבעה מהם כשרין והם עולות וארבעה פסולין וכן השמונה שנעשו למטה ארבעה מהן כשרין והן חטאות והרי רחל הקריבו עליה שתי חטאות ושתי עולות בלבד וכן לאה ויהיה שוה בדיון זה כהן נמלך ר"ל ששואל לאשה איזה יעשה חטאת ואיזה יעשה עולה וכהן שאינו נמלך אלא שהדבר מסור לו אבל אם היה מנין אחת משתייהם יותר ממנין האחרת הרי יש בזה חלוק והוא שאם עשה הכל למעלה או הכל למטה שהמחצית כשר והמחצית פסול הכרח כאלו היו שני המנינים שוים ותהיה כל אחת משתייהם כבר הקריבה חציה קרבנותיה כפי העיקר מהחובה מחצה [חטאת] חובה ומחצה עולה ומקום החטאות למטה ומקום העולה למעלה ואם שינה פסל ואם עשה חצי כלל המתערב למעלה וחציו למטה הרי אנו אומרים המועט אז כשר על מנת שיהא נמלך אבל אם היה כהן שאינו נמלך הרי הדבר בהפך ויהיה המרובה כשר כמו שנתבאר בפרק אחרון של מסכת זו לפי שאם היה נמלך ואין הדבר מסור לו לעשות עולה מה שירצה וחטאת מה שירצה הרי בעלת המנין המועט אומרת לו שזה המחצית שנעשית למעלה בו נבלעה עולה שלי לפי שהוא המועט והמחצית שנעשית למטה בו נבלעה חטאת שלי לפי שהוא גם כן המועט ואני לא מסרתי הדבר אליך ולא הרשות:

ודע כי מה שאמר לזו אחת ולזו עשר ולזו מאה אינו ר"ל בו פרידה אחת ועשר פרידות ומאה אבל ר"ל קן אחת ועשר קנים ומאה קנים וכן נקרא הזוג שממנו פרידה אחת עולה ופרידה אחת חטאת לפי שקן לשון נקבה ועליה אומר שלש ועשר קנים אח"כ אמר שהעירוב הזה שוה בין שהיה משם אחד ומאשה אחת או משם אחד ומשתי נשים או משני שמות ומאשה אחת או משני שמות ושתי נשים והתחיל לבאר אלו הארבעה דברים: (רמב"ם)

4. כב, ב

פרק א – משנה ד

ביצד "משם אחד"?

לידה ולידה,

זיבה וזיבה - "משם אחד".

"משני שמות"?

לידה וזיבה.

ביצד "שתי נשים"?

על זו לידה,

ועל זו לידה,

על זו זיבה,

ועל זו זיבה - "משם אחד".

"משני שמות" - על זו לידה,

ועל זו זיבה.

רבי יוסי אומר:

שתי נשים - שלקחו קניהו בערב,

או שנתנו דמי קניהו לכהן - לאיזו שירצה כהן יקריב חטאת,

ולאיזו שירצה כהן יקריב עולה,

בין "משם אחד",

בין "משני שמות".

ר"ע מברטנורה רבי יוסי אומר כו'. לאו משום דסבר רבי יוסי יש ברהו ונימא דכשהקריב הכהן קו אחד לשם אחת מהו הברר הדבר למפרע דמתחלה בשעת לקיחת הקו היה קו זה שלה **{י}**, אלא מפרש בגמרא בפרק בכל מערבין [ערוכין דף לו] דרבי יוסי מירי בשתתנו בשעת לקיחה שיוכל הכהן לעשות קו שירצה לשם איזו אשה שירצה. והלכה כרבי יוסי: (ר"ע מברטנורה).

עיקר תוי"ט {י} דאי אין ברהו, איפא למימר כל קו רחל הקריב למעלה, וכל קו לאה הקריב למטה, והקריב עולה למטה וחטאת למעלה כו', וקא משמע לו כדבר חסדא דאמר אין הקנים מתפרשות אלא או בלקיחת בעלים או בעשית כהן, דכתיב [ויקרא יב] ולקח וגו' אחד לעולה ואחד לחטאת, וכתיב [שם טו] ועשה הכהן את האחד חטאת ואת האחד עולה. ועין תוספות יום טוב: (עיקר תוי"ט).

רמב"ם כיצד משם אחד לידה ולידה זיבה וזיבה משם כו': נתן דוגמות לכל המסכת חוץ מקרבנות הנשים לפי שהם יותר

חייבות בקנים מפני שחייבות מהם כמו שחייבין האנשים ומוסף על האנשים יולדת וגם כן שהזיבות מצוי הרבה מאד בנשים יותר ממה שהוא מצוי באנשים כמו שהוא מפורסם ונגלה לעין והלכה כרבי יוסי: (רמב"ם)

מסכת קינין פרק ב' - "קן סתומה"

1. כג, א

פרק ב - משנה א

קן סתומה - שפּרַח מְמַנָּה גּוֹזֵל לְאֹיֵר, כג, א
או שפּרַח בֵּין הַמְּתוּת (ב),
או שְׂמֵת אֶחָד מֵהֶן - יִקַּח זֹוג לְשָׁנִי.

פּרַח לְבִין הַקְּרֻבוֹת - פְּסוּל,
וּפּוֹסֵל אֶחָד בְּנִגְדּוֹ.

שֶׁהַגּוֹזֵל הַפּוֹרֵחַ: פְּסוּל,
וּפּוֹסֵל אֶחָד בְּנִגְדּוֹ.

ר"ע מברטנורה **קן סתומה**. שלא פרש זו חטאת זו עולה. ולא מבעיא מפרישת, דפשיטא שאם פרח האחד יקח זוג לשני כיון שהן נפרשים זה מזה וכל אחד שמו עליו **{א}**. אלא אפלו סתומה שעדין הם יחד ועומדים להתפרש וסלקא דעתך אמינא שאם פרח האחד ימות השני, קמשמע לן: **לבין המתות**. לבין קנין שמשפטן שימותו כלם, כגון חטאת שנתערבה בעולה דתנו בהו בפרק קמא ימותו כלם: **לבין הקרבות**. לבין קנין סתומות העומדות לקרב: **פסול ופוסל אחד כנגדו**. לפי שהוא סתם ולא נתפרש אם חטאת אם עולה, לפיכך אינו פוסל אלא אחד כנגדו, כדמפרש ואזיל: (ר"ע מברטנורה).

עיקר תוי"ט **{א}** מפרש. וקצת קשה, דלפי זה רישא נקט סתומה בלאו דוקא, ובסיפא פרח לבין הקרבות אי אפשר לפרש אלא דוקא סתומה. והתוספות כתבו קן סתומה הוא הדין בקן מפרש הוי דין זה, אלא משום דבסיפא קאמר פרח כו', דדוקא פרידה של קן סתומה שפרחה ונתערבה לבין הקרבות, אבל פרידה המפרשת לעולה שפרחה בין שאר קנין אינו יכול להקריב אלא כמנן עולות שבקנים שפרח לשם, כדאמר סוף פרק קמא. ועין תוספות יום טוב: **{ב} המתות**. להכי קאמר בין חטאות המתות, דאלו נתערבה בין חטאות חיות והנה חטאות דידיה ניהו, מצי למסב חד מניהו ועביד ליה זוג להא, והא דלא נתערב הנה קרי ליה עולה. גליון רש"י: (עיקר תוי"ט).

רמב"ם **קן סתומה שפרח ממנה גוזל לאויר או כו'**: סתומה הוא שלא יפריש זו חטאת זו עולה ור"ל כשאמר לבין המתות הקנים המתות והוא שאמרנו עליהם בפרק הראשון בזה כולם ימותו והגוזל הזה שפרח ונכנס בין הקרבנות ר"ל בקנים סתומים שחצים עולות וחצים חטאות אלו היה מפורש היה דינן כמו שהקדמנו והוא שאם היה חטאת הרי הוא מפסיד כל מה שנתערב עמה זולתי מנין החטאות שבחובה וכן אם היה עולה כמו שהקדמנו ולפי שהוא סתם ולא נתפרש אם הוא חטאת או עולה אינו פוסל אלא אחד כנגדו ודוגמא זה פירושו כגון שמתערב גוזל זה אם מאה גוזלות שכולם חובה אם הקריבו מכולם אחד וחמשים למעלה וחמשים למטה אנו אומרים אם היה הגוזל שנתערב הוא שנעשה למעלה הרי כל המאה כשרים לפי שכבר נעשו חצי למעלה וחצי למטה כפי החיוב ואם נעשה הגוזל למטה הרי מ"ט כשרים לפי שהם מן המאה האלה חמשים עולות כשרים הכרח ומ"ט חטאות כשרים הכרח ועל זה הדרך תקיש אם עשה אחד וחמשים למטה וחמשים למעלה יהיו חמשים חטאות כשרים הכרח ומ"ט עולה הרי נתבאר לך שהוא פוסל אחד כנגדו בלבד והוא עצמו פסול שאם נעשה למעלה אמרנו אפשר שהיה ראוי להיות חטאת ואם נעשה למטה אמרנו אפשר שהיה ראוי להיות עולה ואח"כ הוצרך לפרש הענין ושאינו אלא בקן סתומה שפרחה ממנה לקן סתומה ואמר: (רמב"ם)

2. כג, א

פרק ב – משנה ב

ניצד?

שְׁתֵּי נָשִׁים, לְזוֹ שְׁתֵּי קָנִים,

וְלְזוֹ שְׁתֵּי קָנִים,

פָּרַח מִזּוֹ לְזוֹ - פּוֹסֵל אֶחָד בְּהִלְכָתוֹ.

חֹזֵר - פּוֹסֵל אֶחָד בְּחִזְרָתוֹ.

פָּרַח וְחֹזֵר, פָּרַח וְחֹזֵר - לֹא הִפְסִיד בָּלוֹם,

שְׂאֵפְלוֹ (ד) הֵן מְעֻרְבוֹת - אֵין פְּחוֹת מִשְׁתֵּים.

ר"ע מברטנורה פרח. פְּרִידָה אַחַת מִזּוֹ לְזוֹ: פּוֹסֵל אֶחָד בְּהִלְכָתוֹ. מִמְּקוֹם שֶׁנִּפְרַשׁ. וּפְסוּל הוּא עֲצָמוֹ אוֹ אַחַר בְּמִקּוֹם שֶׁנִּתְעַרַּב. דְּכִשְׁפָּרַחַה פְּרִידָה אַחַת מִשְׁנֵי קָנִין לְשְׁנֵי קָנִין אַחֲרַיִם, הֵרִי שְׁלֹשׁ פְּרִידוֹת לְבַד וְחִמֵּשׁ פְּרִידוֹת לְבַד, וּמִשְׁלֹשׁ פְּרִידוֹת אֵינוֹ יוֹכֵל לְהַקְרִיב רַק שְׁתֵּים, אַחַת עוֹלָה וְאַחַת חֲטָאֹת, שְׂאֵם יַעֲשֶׂה שְׁתֵּים מִהֵן עוֹלוֹת נִמְצָא שֶׁהַקֶּבַע הַשְּׁלִישִׁי שֶׁנִּשְׁאַר וְאוֹתוֹ שֶׁפָּרַח לְחֲטָאֹת, וְלֹא יוֹכֵל לְהַקְרִיב שׁוּב מִחִמֵּשׁ פְּרִידוֹת כִּי אִם שְׁתֵּי חֲטָאֹת, כְּדִין חֲטָאֹת שֶׁנִּתְעַרְבָה בְּחוּבָה דְאִמְרֵינָּה בְּפָרֶק קָמָא דְאֵין כָּשֶׁר אֲלֵא מִנֵּין חֲטָאֹת שֶׁבְּחוּבָה. אֵי נָמִי, אֵין לְהַקְרִיב הַשְּׁלִישִׁי הַנִּשְׁאַר, דְּחִישִׁינָּה שְׂמָא יִקְרִיבוּ אוֹתוֹ שֶׁפָּרַח בְּחִמֵּשׁ פְּרִידוֹת וַיַּעֲשׂוּהוּ חֲטָאֹת, וְחִבְרוּ שֶׁנִּשְׁאַר בְּשֹׁלֶשׁ פְּרִידוֹת נָמִי יַעֲשׂוּהוּ חֲטָאֹת, וְנִמְצָאוּ שְׁתֵּי חֲטָאֹת מִקּוֹן אֶחָד (ג). וְכֵן מִן הַחִמֵּשׁ פְּרִידוֹת אֵינוֹ יוֹכֵל לְהַקְרִיב רַק שְׁתֵּי חֲטָאֹת וְשְׁתֵּי עוֹלוֹת, דְּכִי עֵבִיד שְׁלֹשׁ חֲטָאֹת אוֹ שְׁלֹשׁ עוֹלוֹת, דְּלָמָּא עֵבִיד לְהוֹ מִשְׁנֵי קָנִין שֶׁל אִשָּׁה אַחַת, וְאֵין דִּין שְׁנֵי קָנִין אֲלֵא בְּשְׁתֵּי חֲטָאֹת וְשְׁתֵּי עוֹלוֹת. וְהֵינּוּ דְּפִסּוּל הוּא אוֹ אַחַר בְּמִקּוֹם שֶׁנִּתְעַרַּב, וּפּוֹסֵל [אֶחָד] כְּנִגְדּוֹ מִמְּקוֹם שֶׁפָּרַח וְנִפְרַשׁ מִשָּׁם: **חֹזֵר פּוֹסֵל אֶחָד בְּחִזְרָתוֹ.** חֹזֵר וּפָרַח אֶחָד מֵאוֹתָם הַחִמֵּשׁ פְּרִידוֹת לְתוֹךְ אֵלוֹ הַשְּׁלִישִׁי, שֶׁנִּמְצָאוּ עִתָּה אַרְבַּע פְּרִידוֹת מִכָּאֵן וְאַרְבַּע פְּרִידוֹת מִכָּאֵן, פּוֹסֵל אֶחָד בְּחִזְרָתוֹ מִמְּקוֹם שֶׁנִּפְרַשׁ וְיִצֵּא מִשָּׁם, וְהוּא אוֹ אַחַר פְּסוּלִים בְּמִקּוֹם שֶׁמִּתְעַרַּב שָׁם, וְאֵין יוֹכֵלִים לְהַקְרִיב אֲלֵא אַחַת חֲטָאֹת וְאַחַת עוֹלָה מִן הָאַרְבַּע שֶׁבְּכָאֵן, וְאַחַת חֲטָאֹת וְאַחַת עוֹלָה מִן הָאַרְבַּע הָאַחֲרַיִם. דְּדָלְמָא אוֹתָהּ פְּרִידָה שֶׁפָּרַחַה שְׁנִית הִיא מֵאוֹתָם שְׁנֵי קָנִין וְאֵינָהּ אוֹתָהּ שֶׁנִּתְעַרְבָה בָּהּ תַּחֲלָה, וְנִשְׁאַרוּ שָׁם שְׁלֹשׁ פְּרִידוֹת מִן הַשְּׁנֵי קָנִין וְאוֹתָהּ שֶׁפָּרַחַה שָׁם רִאשׁוֹנָה, וְכֵן בְּמִקּוֹם הַשְּׁנִי. וְאֵי עֵבִיד בְּמִקּוֹם אֶחָד שְׁתֵּי עוֹלוֹת וְאַחַת חֲטָאֹת, יְהִי נִקְבַּע אוֹתוֹ שֶׁפָּרַח לְצַד הַשְּׁנִי לְחֲטָאֹת וְלֹא יוֹכֵל לְהַקְרִיב שָׁם רַק חֲטָאֹת אַחַת, דְּדָלְמָא כֹּל הַשְּׁלֹשׁ חֲטָאֹת שֶׁנִּעֲשׂוּ מִכָּאֵן וּמִכָּאֵן יְהִיוּ מִשְׁנֵי קָנִין שֶׁל אִשָּׁה אַחַת. הַלְכָּהּ עוֹשֶׂה כֹּכֵל מִקּוֹם עוֹלָה אַחַת וְחֲטָאֹת אַחַת, אוֹ שְׁתֵּי עוֹלוֹת וְחֲטָאֹת אַחַת בְּצַד זֶה וְחֲטָאֹת אַחַת בְּצַד זֶה, אוֹ שְׁתֵּי חֲטָאֹת וְעוֹלָה בְּצַד זֶה וּבְצַד הַשְּׁנִי עוֹלָה אַחַת. וְאִם חֹזֵר וְנִתְעַרְבּוּ יַחַד, לְעוֹלָם לֹא יְהִיוּ לָהֶם פְּחוֹת מִשְׁנֵי קָנִין שֶׁהֵם כְּשֵׁרִים: (ר"ע מברטנורה).

עיקר תוי"ט (ג) תימה, כִּיִּן דְּבִסְתוּמוֹת אֵירִינָּה וְלִכְלֵל אִשָּׁה שְׁנֵי קָנִים, נִמְצָאוּ שְׁתֵּי חֲטָאֹת הֵן בְּאֵלוֹ הַשְּׁנֵי קָנִים וְכִדִּין הוּא שֶׁהַקְרִיב שְׁתֵּי חֲטָאֹת, וְלֹא שְׂבָאוּ מִקּוֹן אֶחָד אֲלֵא מִשְׁנֵי קָנִים. וְכֵהִפְרַשׁ לִיתָא לְהֵאֵי אֵי נָמִי. וַיֵּשׁ לִישֵׁב וְלִהְיִיה שְׁצָרִיךְ לּוֹמַר וְנִמְצָאוּ שְׁלֹשׁ חֲטָאֹת מִשְׁנֵי קָנִין, וְהִכִּי קָאָמְרִי, אֵי נָמִי אִם יַעֲשֶׂה אֶחָד חֲטָאֹת וְאֶחָד עוֹלָה שׁוּב לֹא יִקְרִיב הַשְּׁלִישִׁי דְּחִישִׁינָּה כּו', וְנִמְצָאוּ שְׁלֹשׁ חֲטָאֹת מִשְׁנֵי קָנִין, וְהִכִּי נָמִי מְצִי לְאִסְבוּרָה בְּשֹׁלֶשׁ עוֹלוֹת: **(ד) שְׂאֵפְלוֹ כּו'.** שְׂאֵפְלוֹ מְעֻרְבוֹת כֹּל הַשְּׂמֵנָה פְּרִידִין שֶׁבְּאַרְבַּעַת הַקָּנִין יַחַד, אֵין פְּחוֹת מִשְׁנֵים. פְּרוּשׁ, שְׁנֵי קָנִין כְּשֵׁרִים בְּהֵן שְׁתֵּי עוֹלוֹת וְשְׁתֵּי חֲטָאֹת. אֲבָל שְׁלֹשׁ חֲטָאֹת וְשְׁלֹשׁ עוֹלוֹת, לֹא מְצִי עֵבִיד, דְּדָלְמָא עֵבִיד לְהוֹ מִשְׁנֵי קָנִין שֶׁל אִשָּׁה אַחַת שֶׁהֵן שְׁתֵּי חֲטָאֹת וְשְׁתֵּי עוֹלוֹת. מִפְּרָשׁ: (עיקר תוי"ט).

רמב"ם כיצד שתי נשים לזו שתי קנים ולזו שתי קנים כו': דַּע כִּי מָה שֶׁנִּאֵמַר בְּכָל הַהִלְכוֹת הָאֵלוֹ חֹזֵר אֵינוֹ ר"ל שֶׁחֹזֵר אוֹתוֹ הַעוֹף בְּעֲצָמוֹ לְפִי שֶׁכָּל זְמַן שִׁיחָא כָּאֵן אֵין שָׁם הַפֶּסֶד כֹּל עֵיקַר אֲבָל ר"ל כְּשֶׁאֵמַר חֹזֵר שֶׁמֵּאֲחַר שֶׁפָּרַח מִכָּת זוֹ לְאַחֲרָת חֹזֵר עוֹף אַחַר וּפָרַח לִכְת רִאשׁוֹנָה וְהֵרִי (הוּא) אִפְשָׁר שֶׁהוּא הִרְאִשׁוֹן בְּעֲצָמוֹ שֶׁחֹזֵר בְּחִבּוּרָתוֹ אוֹ הוּא עוֹף אַחַר לְפִיכֵךְ כְּשֶׁהִיוּ אֲצַל רַחֵל דְּרַךְ מִשְׁל שְׁתֵּי קָנִים כְּמוֹ שׁוֹכֵר וְאֲצַל לֵאחַ שְׁתֵּי קָנִים אַחַר כֵּךְ פָּרַח גּוּזַל מֵאֵת רַחֵל לְלֵאחַ הֵרִי אֲצַל לֵאחַ חִמֵּשׁה עוֹפּוֹת וְאֲצַל רַחֵל שְׁלֹשָׁה לְפִיכֵךְ הַחִמֵּשׁה שֶׁהֵם אֲצַל לֵאחַ שְׁלֹשָׁה מֵהֶם בְּלִבָּד כְּשֵׁרִים וְשִׁנִּים פְּסוּלִים הָאֶחָד שֶׁפָּרַח מֵאֵת רַחֵל וְאֶחָד כְּנִגְדּוֹ כְּמוֹ שֶׁבִּארְנוּ לְפִי שֶׁהוּא מִקְרִיב אֵלוֹ הַחִמֵּשׁה שְׁלֹשָׁה לְצַד זֶה וְשִׁנִּים לְצַד זֶה ר"ל צְדָדִין אֵלוֹ מַעֲלָה וּמַטָּה וּמִקּוֹם שִׁיעוּשָׁה הַשְּׁנִים אַחַד מֵהֶם הוּא כְּשֶׁר הַכֶּרֶח לְפִי שִׁישׁ לֵה שְׁנִים מִשְׁלָה בְּאוֹתוֹ הַצַּד וּבְמִקּוֹם שִׁיעוּשָׁה הַשְּׁלֹשָׁה יְהִיוּ שְׁנִים מֵהֶם כְּשֵׁרִים הַכֶּרֶח וְכֹל זֶה מְבוֹאֵר לְכַשְׁתַּבֵּין מָה שֶׁהִקְדַּמְנוּ וְאִם חֹזֵר וּפָרַח אֶחָד מִן הַחִמֵּשׁה וְנִתְעַרַּב עִם הַשְּׁלֹשָׁה שֶׁנִּשְׁאַרוּ לְרַחֵל הֵרִי הַפְּסִיד בְּחִזְרָתוֹ אַחַת מֵהַשְּׁלֹשָׁה שֶׁל רַחֵל וְיִהְיֶה הַנִּשְׁאַר לְרַחֵל שְׁנִים כְּשֵׁרִים בְּלִבָּד לְפִי שֶׁאֵנוֹ אוֹמְרִים אַחַד מֵהֶם שֶׁל רַחֵל שֶׁפָּרַח עַל לֵאחַ בְּחִזְרָתוֹ אֶחָד מֵהַשְּׁלֹשָׁה כְּשֵׁרִים וְהָאַרְבַּעַת שֶׁנִּשְׁאַרוּ אֲצַלֵּה שְׁנִים מֵהֶם כְּשֵׁרִים בְּלִבָּד לְפִי שֶׁאֵנוֹ אוֹמְרִים אַחַד מֵהֶם שֶׁל רַחֵל שֶׁפָּרַח רִאשׁוֹן וּפּוֹסֵל אֶחָד כְּנִגְדּוֹ שֶׁלֹּא הִיוּ לְלֵאחַ אֲלֵא שְׁלֹשָׁה כְּשֵׁרִים כְּשֶׁהִיוּ הַחִמֵּשׁה עוֹפּוֹת אֲצַלֵּה אֲבָל הוּאִיל וְחֹזֵר אֲצַלֵּה אַרְבַּעַת וְאַרְבַּעַת שֶׁל רַחֵל הֵרִי הֵם שׁוֹוֹת שֶׁתִּיהֵן בְּדִין וְהֵרִי נִתְבָּאֵר שֶׁבְּחִזְרָתוֹ פּוֹסֵל אֶחָד לְלֵאחַ וְאֶחָד לְרַחֵל. אַחַר כֵּךְ אֵמַר שְׁדִין זֶה אֵינוֹ אֵלֵא בְּחִזְרָתוֹ רִאשׁוֹנָה בְּלִבָּד שֶׁהוּא פּוֹסֵל אֶחָד לְזוֹ וְאֶחָד לְזוֹ בְּחִזְרָתוֹ מוֹסִיף עַל מָה שֶׁהִפְסִיד בְּפִרְיָתוֹ וְכֹל הַבֵּא אַחַר חִזְרָתוֹ זֶה וְאִפְּלוֹ פָּרַח וְחֹזֵר אֲלֵף פְּעָמִים אֵינוֹ מוֹסִיף שׁוּם הַפֶּסֶד עַל מָה שֶׁהִפְסִיד בְּחִזְרָתוֹ רִאשׁוֹנָה וְהוּא עֵנִין מָה שֶׁאֵמַר לֹא הַפְּסִיד כְּלוֹם לְפִי שֶׁהוּאִיל וְחֹזֵר הֵרִי הָאַרְבַּעַת שְׁבִיד רַחֵל שְׁנִים מֵהֶם כְּשֵׁרִים וְשִׁנִּים פְּסוּלִים וְכֵן מָה שְׁבִיד לֵאחַ כְּמוֹ שֶׁבִּארְנוּ וְכֹל מָה שִׁיֵּאָרַע בְּהֵם אַחַר כֵּן מִן הַתְּעוּרוֹבוֹת אֵינוֹ מוֹסִיף הַפֶּסֶד עַל זֶה מִן הַטַּעַם שׁוֹכֵר וְהוּא מָה שֶׁאֵמַר אִפְּלוֹ הֵם מְעוּרְבוֹת לְפִי שֶׁאֵם עָרְבָנוּ הָאַרְבַּעַת שֶׁל לֵאחַ עִם שֶׁל רַחֵל עַד שֶׁלֹּא נוֹדַע בְּשׁוּם פָּנִים אֵינוֹ שֶׁל לֵאחַ וְאֵינוֹ שֶׁל רַחֵל הֵרִי הַכֵּל מַחְצָה כְּשֶׁר וּמַחְצָה פְּסוּל כְּמוֹ שֶׁהִקְדַּמְנוּ בְּפָרֶק הָאַרְבַּעַת שֶׁל לֵאחַ עִם שֶׁל רַחֵל עַד שֶׁלֹּא נוֹדַע בְּשׁוּם פָּנִים אֵינוֹ שֶׁל לֵאחַ וְאֵינוֹ שֶׁל רַחֵל שֶׁאֵמַר אֵין פְּחוֹת מִשְׁנֵים וְכֹל זֶה לְפִי שֶׁהִלְכָה בְּב' קָנִים וְכֵן אֲבָל אִם יִרְבֶּה הַמְּנִין הֵרִי מִפְּסִיד בְּחִזְרָתוֹ שְׁנִי גַ"כּ בְּשִׁלִּישִׁית וְכֵרִבֵּיעִית כְּפִי רֹב הַמְּנִין כְּמוֹ שׁוֹכֵר בְּהִלְכָה שֶׁאֵחָד זֶה וְקָרֹב הוּא לְהַבִּין וְהִרְאוּ לְסִמוּךְ עֲלָיו בְּעֵנִין זֶה מָה שֶׁאֵינוֹ אוֹמֵר לָךְ הוּא שֶׁכָּל עוֹף בֵּין שֶׁהוּא אֶחָד אוֹ שְׁנֵי מִיָּנִין הַפּוֹרַח פְּסוּל וּפּוֹסֵל אֶחָד כְּנִגְדּוֹ עַד שֶׁתִּמְצָא הַנִּשְׁאַר הוּא חֲצִי הַמְּנִין הַמְּעוּרָב לְפִי שֶׁהִפְרִיחָה וְהַחִזְרָתוֹ אַחַר כֵּן אֵינוֹ מוֹסִיף הַפֶּסֶד מִפְּנֵי שֶׁתְּכִלִּית הַהַפְּסֵד שִׁיְהִי: מַחְמַת הַתְּעוּרוֹבָת הַגְּמוּרָה הוּא מַחְצָה כְּשֶׁר וּמַחְצָה פְּסוּל: (רמב"ם)

3. כג, א-ב

פרק ב - משנה ג

לזו אחת,

לזו שתיים,

לזו שלש,

לזו ארבע,

לזו חמש,

לזו שש,

לזו שבע.

פרח מן הראשונה לשניה,

לשלישית,

לרביעית,

לחמישית,

לששית,

לשביעית,

חדר,

פוסל אחד בהליכתו

ואחד בחזירתו.

הראשונה והשניה - אין להם כלום.

השלישית - יש לה אחת.

הרביעית - יש לה שתיים,

החמישית - יש לה שלש,

הששית - יש לה ארבע,

השביעית - יש לה שש.

פרח וחדר:

פוסל אחד בהליכתו,

ואחד בחזירתו.

השלישית והרביעית - אין להם כלום,

החמישית - יש לה אחת,

הששית - יש לה שתיים,

השביעית - יש לה חמש.

פרח וחדר:

פוסל אחד בהליכתו,

ואחד בחזירתו.

החמישית והששית - אין להם כלום.

השביעית - יש לה ארבע.

ויש אומרים:

השביעית - לא הפסידה כלום.

כג,

ואם פרח מבין המתות לכלם - הרי כלם ימותו.

ר"ע מברטנורה אחד לזו ושנים לזו כו'. פרח מן הראשונה פרידה אחת לשניה, מיד נפסל אותו יחידי שנשאר בראשונה, דאי יעשונו חטאת יהא נקבע אותו שפרח לעולה ולא יוכל להקריב בשני ובקנין אחרים שנתערב בהן רק מחצין עולות, כמו עולה שנתערבה בחובה. וכי פרח מן השניה לשלישית, שמא מגופה של השניה פרח, ואותו שפרח מן הראשונה נשאר שם בשניה, ואינו יכול לעשות מן השניה רק שתי פרידות אחת חטאת ואחת עולה, דאי עביד שתי עולות, שמא מן הפרידות של גוף השניה יעשה ואם כן יהיה נקבע אותו שפרח בשלישית לחטאת ולא יוכל לעשות בשלישית רק מחצין חטאות ולא יותר. וכן כי פרח מן השלישית לרביעית, שמא מגופה של שלישית הוא אותו שפרח, ולא נשאר בה רק חמש פרידות ופרידה אחת מן השניה שנתערבה בהן, ואינו יכול לעשות בשלישית רק שתי חטאות ושתי עולות מפני אותו שנתערב ברביעית. וכן כי פרח מן הרביעית לחמישית אין כשר ברביעית אלא שלש חטאות ושלוש עולות. וכן מחמישית לששית, יעשה בחמישית ארבע חטאות וארבע עולות. וכן מששית לשביעית אין כשר בששית כי אם חמש חטאות וחמש עולות, דאי עביד שש עולות יהא נקבע אותו שפרח בשביעית לחטאת ולא יוכל לעשות בשביעית כי אם שבע חטאות בלא שום עולות. וכי הדר מן השביעית ופרח אחד בששית, שמא לא הוא אותו שפרח בתחלה מששית, אלא מגופה של שביעית פרח ונפסלו בשביעית שתי פרידות, ואין כשר כי אם שש חטאות ושש עולות, דאי עביד שבע חטאות יהא נקבע אותו שפרח בששית [ובאחרים] לעולה, ולא יוכל להקריב רק עולות מחצין הפרידות, וחצין האחרים פסולים כדין עולה שנתערבה בחובה. וכי פרח מן הששית לחמישית נפסל בחזרה זו עוד קו אחד, ואין כשר בששית כי אם ארבע חטאות וארבע עולות, דשמא מן הששית פרח מגופה אחת בשביעית ואחת בחמישית בחזרה, ולא נשאר לה כי אם עשר פרידות מגופה, ואי עביד חמש חטאות וחמש עולות דלמא השתי פרידות שפרחו ממנה יהיו קרבים עולות שתיהן ואם כן יעשו כששה קנין שבע עולות, או יהיו עשויין שתיהן חטאות, ואין יכולים לעשות בששה קנין אלא שש עולות ושש חטאות. וכן מחמישית

לרביעית. ומרביעית לשלישית. ומשלישית לשנייה, אין בשלישית פי אם שתי פרידות אחת חטאת ואחת עולה. ואם תאמר, ולמה הפסידה השלישית שמים, שהרי מאותן שפרחו בשנייה בחזרה לא יקריבו, דהא קתני השנייה אין לה כלום, והנה לן למימר בשלישית שני קנין ובשנייה אין בה כלום, או בשנייה קן אחד ובשלישית קן אחד. ויש לומר, כיון דבשאר קנין מרביעי ואילך נפסלו שני קנין ואחר בחזרה, גזרינן כמו כן בשלישית. אבל בשביעית לא נפסל פי אם קן אחד, דלא הליך ממנה רק פרידה אחת בחזרה, ואלו בהליכה לא נפסל בה כלום ולא נחסר ממנה דבר: **פרח וחזר**. לאו אראשונה ושנייה קאי, דכיון דאין להם כלום אלא מתים, אם פרח אחד מהם בין שאר קנין ימותו כלם כדתנן בסמוך ואם פרח מבין המתות לכלם כלם ימותו. אלא קאי בשלישית שפרח ממנה לרביעית, ומרביעית לחמישית, ומחמישית לששית, ומששית לשביעית, וחזר משביעית לששית עד השלישית, הרי מן השביעית חסר שתי פרידות, אחת בחזרה ראשונה ואחת בחזרה שנייה. ואין כשר בשביעית רק חמש פרידות לעולות וחמש פרידות לחטאות, דאי עביד שש עולות, שמא השמים שהלכו ממנה יהיו קרובין עולות, הרי שמנה עולות, ואין בשבע קנין רק שבע עולות. ומן הששית חסר ארבע פרידות, שמים בפריחה וחזרה ראשונה, ושמים בשנייה, ונשארו שני קנין כשרים, דאי עביד שלש עולות, שמא ארבע שהלכו ממנה יהיו עולות, הרי שבע עולות, ואין בשש קנין רק שש עולות. וכן החמישית אין כשר בה פי אם אחד לעולה ואחד לחטאת. וכמו כן קשיא בכאן כיון דהרביעית אין לה כלום היה יכול להקריב בחמישית שלש עולות ושלש חטאות, דהרי אותן שהלכו ברביעית אינן קרבות, ולפי זה שהחמישית אין לה אלא אחת היה יכול להקריב ברביעית שתי עולות ושתי חטאות. אלא גזרינן בכל פריחה וחזרה שני קנין [גזרה בזו אטו בזו]. וכן פי פרח וחזר פעם שלישית אין להם כלום לבד השביעית שיש לה ארבע, כמו כן גזרינן בכל פריחה וחזרה שני קנין: **ויש אומרים השביעית לא הפסידה כלום**. פרוש, בפריחה וחזרה שלישית. אלא לעולם יקריבו ממנה חמשה קנין **{ה}**, דשלש פרידות פרחו ממנה לכל היותר ונשארו בה רק אחת עשרה פרידות, ויעשה מהם חמש חטאות וחמש עולות, כיון דאף הששית אין לה כלום. והכא לא גזרינן בפריחה זו כמו בשאר קנין, דכיון דאינה מפסדת בפריחה בשום פעם, לא גזרו על החזרה. ואין הלכה כיש אומרים: (ר"ע מברטנורא).

עיקר תוי"ט {ה} אבל אין לפרש לא הפסידה כלום ויקריבו בה שבע חטאות ושבע עולות דמצי עביד להו כיון דבקנין אחרים אין בהם כלום ואותן שלש שנתערכו בה מאחרים ראויין הם להקריב כלם בין עולות בין חטאות, שבכל פעם שבא לה אחד היה בא ממקום שראוי להקריב בין עולה בין חטאת, דאין זה הלשון, דהנה ליה למימר נכשרה [נשקרה] שביעית בפריחה שלישית, שעל ידי פריחה שלישית הכשרו כל הקנין שבשביעית, אלא הלשון משמע לא הפסידה כלום בזאת הפריחה שלישית. מפרש: (עיקר תוי"ט).

רמב"ם לזו אחת לזו שמים לזו שלש לזו ארבע לזו חמש כו': ידוע כי מה שיש ביד הראשונה ב' עופות וביד השנייה ד' עופות וביד השביעי י"ד לפי שאין אנו מונין אלא קנין כמו שזכרנו ולפי שפרח מאת הראשונה גזול אצל השניה והוא פסול ופוסל אחד כנגדו כמו שבארנו היה הנשאר ביד הראשונה גזול אחד וביד השניה ב' גזולות כשרים בלבד מהחמשה כמו שבארנו וכשפרח גזול מהשניה אל השלישית פסל על השניה גזול ועל השלישית גזול הרי שנשארו לשניה שנים בלבד כשרים והפסידה השלישית גזול אחד שנכנס אצלה וכיון שפרח מן השלישית לרביעית הפסידה על השלישית גזול ועל הרביעית גזול [ונמצאת השלישית גזול ועל הרביעית גזול] ונמצאת השלישית כבר הפסידה קן אחד והרביעית גזול וכשפרח מן הרביעית לחמישית הפסידה הרביעית גזול שני וחסרה קן אחת והחמישית גזול וכשפרח לששית תהיה החמישית ג"כ חסירה קן והששית חסרה גזול וכשפרח מן הששית לשביעית הפסידה הששית קן ג"כ והשביעית אל הששית הפסידה על השביעית גזול שני ותהיה חסרה קן אחת והפסידה על הששית גזול ג"כ כשנכנס אצלה ובחזירתו לחמישית מפסיד גזול אחד על הששית וגזול על החמישית ותהיה הששית כבר הפסידה קן שניה וכן בחזירתו מהחמישית לרביעית הפסידה החמישית קן שניה ובחזירתו מהרביעית לשלישית תפסיד הרביעית קן שניה ובחזירתו השלישית תפסיד השלישית קן שניה ובחזירתו לראשונה תפסיד השניה קן שניה (והיה שנשארה) [צ"ל מה שהיה נשארה כו'] בידה וכן יפסיד על הראשונה הגזול שנשארה בידה כשנכנס זה עמו הנה התבאר איך תפסיד על ראשונה ושניה כל מה שהיה בידם והפסידה השביעית קן אחת בלבד ואשר בין קן השביעית והשניה הפסידו שני קנים שני קנים והם ארבעה גזולות לפי שכל זמן שנכנס עוף בכלל עופות הפסיד גזול מהכלל וכשיצא הפסיד גזול א' לפיכך הוא מפסיד לעולם קן בצאתו מן הכלל והכנסתו באותו הכלל והשביעית שלא נכנס אצלה גזול ויצא מעמה אלא פעם אחת והנשארת שתי פעמים כמו שבארנו ולא יסור מלבבך מה שאמרנו שאין ענין חזר מעצמו רצה לומר החזרת הפריחה בלבד ואין הלכה כיש אומרים. (רמב"ם)

4. כג, ב

פרק ב - משנה ד

קן סתומה, וקן מפרשת:
פרח מן הסתומה למפרשת - יקח זוג לשני.
חזר,
או שפרח מן המפרשת ראשון - הרי כלן ימותו.

ר"ע מברטנורה **קן סתומה.** שלא פריש איזו חטאת ואיזו עולה: **וקן מפרשת.** שידוע שזו חטאת וזו עולה. והכא מירי שנתערבו שתי הפרידות יחד אחר שהיו מפרשות והשתא אין ידוע איזו חטאת ואיזו עולה, והכי מוכח בסיפא דקתני או שפרח מן המפרשת ראשון לסתומה ימותו כלם, ואם לא נתערבו פרידות המפרשות זו בזו אמאי ימותו, ואם העולה פרה, החטאת הנשארת תקרב, וקן הסתומה יקריבו בה עולה אחת מפני העולה שנתערבה בה. אלא מירי שנתערבו פרידות המפרשות זו בזו, ואם נתערבה פרידה אחת מן הקן הסתומה לתוך המפרשת, יקח זוג לשני ויפריש אחד חטאת ואחד עולה, והשלשה שנתערבו יחד ימותו כלן. חזר אחד מן השלשה שנתערבו ונתערב עם היחידי הנשאר בסתומה, או בתחלת הפריחה נתערב אחד מן המפרשות לסתומה, והינו ראשון דקאמר, כלומר שבתחלת פריחה הלה אחד ונתערב בסתומה, ימותו כלן, דכיון שפרידות המפרשות נתערבו יחד אינו קרבין עוד, וכי פרח אחד מהן במקום אחר הינו אחד מן המתות שפרח לבין הקרבות, ימותו כלן: (ר"ע מברטנורה).

רמב"ם **קן סתומה וקן מפורשת פרח מן הסתומה כו':** מפורשת הוא שידע איזו חטאת מהם ואיזו היא העולה: ומה שאמר יקח זוג לשניה ואותו שנכנס עם החטאת והעולה הוא עצמו פסול ואינו פוסל כנגדו לפי שהעולה והחטאת ידועות לפיכך על איזה מהם שנכנס מקריבין אותו ויהיה פסול כמו שנתבאר ומה שאמר וחזר או שפרח מן המפורשת ראשון על מנת שיהיה ספק ולא נדע אם (מן) חטאת פרח או (מן) העולה אבל כל זמן שידענו הרי הדין כמו שהקדמנו בפרק ראשון שאם פרח (מן) החטאת כשר מנין החטאות שבקן הסתומה ואם פרח (מן) העולה כשר מנין העולות ולפי שלא ידענו כולם ימותו בלי ספק: (רמב"ם)

5. כג, ב

פרק ב – משנה ה

חטאת מיכן,

ועולה מיכן,

וסתומה באמצע:

פרח מן האמצע לצדדיו, אחד הלך ואחד הלך - לא הפסיד כלום,

אלא יאמר: זה שהלך אצל חטאות - חטאת.

וזה שהלך אצל עולות - עולה.

חזר לאמצע: האמצעיים - ימותו,

אלו - יקרבו חטאות,

ואלו - יקרבו עולות.

חזר,

או שפרח (ט) מן האמצע לצדדיו - הרי בלן ימותו.

אין מביאין תורין בנגד בני יונה,

ולא בני יונה בנגד תורין.

ביצד?

האשה שהביאה: חטאתה תור, ועולתה בן יונה - תכפל ותביא עולתה תור.

עולתה תור, וחטאתה בן יונה - תכפל ותביא עולתה בן יונה.

בן עזאי אומר:

הולכין אחר הראשון.

האשה שהביאה: חטאתה ומתה - יביאו היורשין (ט) עולתה.

עולתה ומתה - לא יביאו היורשין חטאתה.

ר"ע מברטנורה חטאת מקאן. פרידה המפרישת לחטאת לצד אחד, ופרידה המפרישת לעולה לצד השני, ושתי פרידות של קן סתומה באמצע: פרח מן האמצע. פרידה אחת לימין ופרידה אחת לשמאל: לא הפסיד כלום. דאיתו שמעריב עם החטאת יעשה חטאת, ואותו שעם העולה יעשה עולה, אבל לא חטאת, דשמא יעשוהו מן העולה המפרישת: חזר לאמצע. חזרו מן הצדדים אחד מקאן ואחד מקאן ונתערבו יחד, אלו ימותו, דחטאת ועולה נתערבו יחד. אבל אותן שנשארו כל אחד לבדו, קרבים כל אחד כדינו: חזר. מן האמצעיים לצדדים, הרי חטאות ועולות מערבים, וימותו כלן (ו): אין מביאים תורים פנגד בני יונה. אלא או שניהם תורים או שניהן בני יונה: תכפל ותביא עולתה בן יונה. כדין החטאת. שהחטאת היא עקר (ח), בין שהפרישתו תחלה בין שהפרישתו בסוף: הולכין אחר הראשון. ואינה מביאה השני אלא ממין שהפרישה בראשון, בין שהיה הראשון חטאת בין שהיה עולה. והלכה כתנא קמא: לא יביאו היורשים חטאתה. דהויא חטאת שמתו בעליה. ואי לא מהאי טעמא, מביאים חטאת אף על פי שקרבה עולה תחלה. ואף על גב דבכל מקום חטאת קודמת לעולה, הינו דוקא למצוה אבל לא לעכב: (ר"ע מברטנורה).

עיקר תוי"ט (ו) פן כתבו הרמב"ם והמפרש. והנה מצי למימר דימותו מפני שפרח בהן מבין המתות: (ו) שפרח כו'. שפרח לצד זה

ששם החטאות או העולות ופרח משם לקצה האחר, הרי כבר היה תערבת החטאת בעולה, ולפיכך כלם ימותו כמו שנתבאר בתחלת

המסכת. הרמב"ם. והר"ב והמפרש נראה דלא גרסי או שפרח: (ח) עין פרק י' דזבחים משנה ד'. ועין תוספות יום טוב: (ט) יביאו כו'.

דשעבדא דאורייתא. ומשום הכי אפלו לא הפרישתו מחיים. גמרא: (עיקר תוי"ט).

רמב"ם חטאת מיכן ועולה מיכן וסתומה באמצע פרח מן כו': אם חזרו לאמצע הוא שמתערבת חטאת בעולה ולפיכך

ימותו וכן אם חזרו מן האמצע לצדדים כולם ימותו לפי שאפשר עולה הלכה אצל חטאת וחטאת אצל עולה. וענין מה שאמר או שפרח מן

האמצע לצדדיו הוא שפרח לצד זה ששם החטאות או העולות ופרח משם לקצה האחר הרי כבר היה תערובת החטאת בעולה לפיכך כולם

ימותו כמו שנתבאר בתחלת המסכת ת"ק הולך אחר החטאת לפי שהכתוב הקדים אותה כמו שבארנו בעשירי מזבחים וכן עזאי הולך אחר

המין שהפרישה ממנה בתחלתה בין שהוא עולה או חטאת והלכה כת"ק: (רמב"ם)

מסכת קינין פרק ג' - בַּמָּה דְּבָרִים אָמּוּרִים

1. כג, ב - כד, א

פרק ג - משנה א

בַּמָּה דְּבָרִים אָמּוּרִים: בְּכֹהֵן נִמְלָךְ.

אָבֵל בְּכֹהֵן שְׂאִינוֹ נִמְלָךְ - אַחַת לְזוֹ וְאַחַת לְזוֹ,

שְׂתִים לְזוֹ וְשְׂתִים לְזוֹ,

שְׁלֹשׁ לְזוֹ וְשְׁלֹשׁ לְזוֹ: עֲשֵׂה בְּכֹהֵן לְמַעַלְהָ - מִחְצָה כָּשֶׁר,

וּמִחְצָה פְּסוּל.

בְּכֹהֵן לְמַטּוֹ - מִחְצָה כָּשֶׁר,

וּמִחְצָה פְּסוּל.

חֲצִים לְמַעַלְהָ,

וְחֲצִים לְמַטּוֹ: אֶת שְׁלֹמְעֵלָה - מִחְצָה כָּשֶׁר,

וּמִחְצָה פְּסוּל.

וְאֶת שְׁלֹמְשָׁה - מִחְצָה כָּשֶׁר,

וּמִחְצָה פְּסוּל.

כד, א

ר"ע מברטנורה בַּמָּה דְּבָרִים אָמּוּרִים בְּכֹהֵן נִמְלָךְ. אִפְרָקָא קָמָא קָאֵי. וְהִכִּי קְאָמְרִינוּ, בַּמָּה דְּבָרִים אָמּוּרִים דְּחֻטָּאוֹת שְׁנֵתְעַרְבָה בְּעוֹלָה שְׂקָלָם יִמּוּתוּ **{א}**. וְכֵן אַחַת לְזוֹ וְשְׂתִים לְזוֹ וְשְׁלֹשׁ לְמַעַלְהָ לְאִשָּׁה אַחַת, עוֹלָה כְּשֶׁרָה וְחֻטָּאוֹת פְּסוּלָה **{ב}**. וְאִם עֲשֵׂה קוֹן שְׁלֵם לְמַטָּה, חֻטָּאוֹת כְּשֶׁרָה וְעוֹלָה פְּסוּלָה. הַלְכָה, אַחַד לְזוֹ וְאַחַד לְזוֹ שְׁנַיִם לְזוֹ כִּי וְעֲשֵׂה בְּכֹהֵן לְמַעַלְהָ, מִחְצָה כָּשֶׁר דְּהִינּוּ עוֹלוֹת, וּמִחְצָה פְּסוּל דְּהִינּוּ חֻטָּאוֹת. וְאִם עֲשֵׂה בְּכֹהֵן לְמַטָּה, חֻטָּאוֹת כְּשֶׁרָה וְעוֹלוֹת פְּסוּלוֹת. וְכֵן פְּרָקָא קָמָא מִירֵי לְכַתְּחִלָּה, וְהֵאֵי פְּרָקָא מִירֵי בְּדִיעַבְד. וּבְאַחַד לְזוֹ וְשְׁנַיִם לְזוֹ דְּאִמְרֵן לְעִיל בְּנִמְלָךְ הַמְעֵט כָּשֶׁר, הִכָּא בְּלֹא נִמְלָךְ הַמְרַבָּה כָּשֶׁר, כִּינּוּ שְׁעֵשֶׂה חֲצִין לְמַעַלְהָ וְחֲצִין לְמַטָּה. כִּיצֵד, הִרֵי שְׂמֵאָחַד לְזוֹ עֲשֵׂה אוֹתוֹ קוֹן שֶׁל אִשָּׁה לְמַעַלְהָ וּמִשְׁנֵי קִינֵין שֶׁל אִשָּׁה אַחֶרֶת עֲשֵׂה פְּרִידָה אַחַת מִקֵּוֹן לְמַעַלְהָ כִּדִּי שִׁיְהִיו חֲצִין לְמַעַלְהָ, וְנִשְׁאָרוּ שְׁלֹשׁ פְּרִידוֹת לְמַטָּה, הִרֵי כְּשֶׁר שְׂתֵי עוֹלוֹת לְמַעַלְהָ וְשְׂתֵי חֻטָּאוֹת לְמַטָּה, הִרֵי שְׁנֵי קִינֵין וְשְׁלֹשִׁים וְשִׁלְשֵׁי פְּסוּל, וְזֶהוּ הַמְרַבָּה כָּשֶׁר. וְכֵן שְׁנַיִם לְזוֹ וְשְׁלֹשָׁה לְזוֹ, מִן הַשְּׁנַיִם קִינֵים יֵשׁ אַרְבַּע פְּרִידוֹת לְמַעַלְהָ, וְעוֹד לְקַח פְּרִידָה אַחַת מִן הַשְּׁלֹשָׁה קִינֵין, הִרֵי חֲמִשׁ פְּרִידוֹת לְמַעַלְהָ וְחֲמִשׁ פְּרִידוֹת לְמַטָּה, מִן הַחֲמִשׁ פְּרִידוֹת שֶׁל מַעַלְהָ יֵשׁ שְׁלֹשׁ עוֹלוֹת, וְשְׁלֹמְשָׁה שְׁלֹשׁ חֻטָּאוֹת, הִרֵי שְׁלֹשָׁה קִינֵין כְּשֶׁרִים, וְזֶהוּ הַמְרַבָּה כָּשֶׁר, וּמִיְהוּ עֲשֶׂרָה לְזוֹ וּמֵאָה לְזוֹ, אִי אִפְשֶׁר לְמַצֵּא בְּעִנְיָן זֶה, לְפִי שֶׁהֵן זִוְגוֹת, וְצָרִיד לִזְמֹר דְּהַמְרַבָּה כָּשֶׁר דִּתְנֵן בְּמַתְנִיתֵין אֵינוֹ חוֹזֵר אֶלָּא לְאַחַד לְזוֹ וְשְׁנַיִם לְזוֹ כִּי שְׂאִינּוּ זִוְגוֹת, וְאִידֵי דִּתְנֵן לְעִיל בְּכֹהֵן אֵינוֹ הַמְעֵט כָּשֶׁר, תְּנֵן נְמִי בְּכֹהֵן גּוֹנָה הַמְרַבָּה כָּשֶׁר בְּאֵינוֹ נִמְלָךְ. וּמִיְהוּ אִף בְּעֲשֶׂרָה לְזוֹ וּמֵאָה לְזוֹ הַמְרַבָּה כָּשֶׁר, שְׂאִין פְּסוּל מִקֵּוֹן אֶלָּא עֲשֶׂרָה קִינֵים, דִּשְׂמֵא כָּל הַקִּינֵים שֶׁל אִשָּׁה אַחַת לְמַעַלְהָ וּנְפִסְלוּ הַחֻטָּאוֹת, אוֹ בְּכֹהֵן לְמַטָּה וּנְפִסְלוּ הָעוֹלוֹת, וְעַל פְּרָחַד עֲשֶׂרָה קִינֵים שְׁלֹמִים: **אֶת שְׁלֹמְעֵלָה מִחְצָה כָּשֶׁר וּמִחְצָה פְּסוּל.** כִּינּוּ שְׁעֵשֶׂה קוֹן שְׁלֵם לְמַעַלְהָ. וְהוֹאִיל שְׁקִינֵים הָאֵלוּ לְשְׂתֵי נְשִׁים, יְבִיאוּ קוֹן אַחַד בְּשֵׁתַפּוֹת וְיִתְּנוּ בִּינְיָהוּן, אִם מִשָּׁל רֵאשׁוֹן עוֹלָה לְלֵאָה, תְּהֵא בְּאַחֲרוֹן חֻטָּאוֹת לְלֵאָה, אוֹ אִפְכָּא. וְדוֹקָא עֲשֵׂה קוֹן שְׁלֵם לְמַעַלְהָ, אָבֵל אִם חֵלֵק הַקִּינֵים פְּרִידָה אַחַת לְמַעַלְהָ וּפְרִידָה אַחַת לְמַטָּה, הַכֹּל כָּשֶׁר, שְׂאִי אֹמֵר עוֹלָה לְמַעַלְהָ וְחֻטָּאוֹת לְמַטָּה, שֶׁהַקִּינֵים מִתְּפָרְשִׁים בְּעֲשִׂית כֹּהֵן: (ר"ע מברטנורה).

עיקר תוי"ט **{א}** וְכֵן כָּתַב הַמְּפָרֵשׁ. וּמִשׁוֹם מִשְׁנֵה ג' הוּא דְּנִקְטִי הִכִּי. דִּהָא הִכָּא בְּסִתּוּמָה אֲנִי קִימֵינוּ: **{ב}** וַיַּעֲשׂוּ כְּמוֹ שֶׁכָּתַב הַר"ב בְּסוּף מַתְּנֵיתֵין. וְכִלְיָה פְּרָקִין כְּמֵאֵן דְּאִמְרַי בְּעִלֵי חַיִּים אֵינֵן נִדְּחִין, וּמִשׁוֹם הִכִּי כִי אֶקְרִיב אֶרְצִי: (עיקר תוי"ט).

רמב"ם **בד"א בכהן נמלך אבל בכהן שאינו כו':** זה שהוציא מן הכלל הוא שב על הלכה רביעית מן הפרק הראשון שאמר המועט כשר לפיכך אמר שאין זה אלא בכהן נמלך אם עשה חצין למעלה וחצין למטה אבל כהן שאינו נמלך אלא עושה לרצונו למעלה ולמטה כשר המרובה והוא מגיד מאיזה טעם יהיה כן ואמר שכל זמן שאפשר ליחלק הכלל המעורב ואין בעופות מאשה האחת בשני החצאין יחד הרי כשעשה חצין למטה וחצין למעלה המחצה כשר ומחצה פסול לפי שאנו אומרים אפשר לעופות של אחת כולן היו למעלן או למטן שחציו לעולם כשר וזה אפשר להיות כל זמן שיהיה מנין כנגד מנין ליחלק בשני חצאין מקריבין החצי למעלה וחציו למטה ושלא יהיו מקצת העופות שהקריבו למעלה ומקצת מה שהקריבו למטה משל אשה אחת אלא אפשר שהיו כולן מאשה אחת או המחצית שנעשה באחד משני הצדדין וכל זמן שאי אפשר ליחלק הכלל המעורב ולעשות חציו למעלה וחציו למטה אלא כשעופות האחת כבר נעשה מהם למעלה ולמטה הרי הרוב כשר לפי שבעלת הרוב היא שנעשה מעופות שלה למעלה ולמטה הכרח ואי אפשר זה אלא כשיהא מנין יותר מהמנין שכנגדו וביאור זה שיהיו לרחל שתי עופות וללאה ארבעה ונתערבו כולן והקריבו מהם שלשה למעלה ושלשה למטה הרי בהכרח שלא בעלת הארבעה כבר נעשה מעופות שלה למעלה ולמטה ולפי שנשתתפה בשני הצדדין אמרו שכל עופותיה כשרים ומה שנעשה מהם למעלה היא עולה ומה שנעשה מהם למטה הוא חטאת והואיל והכהן לא שאל רשות ממנה כפי מה שהעמדנו דברינו כולו בכהן שאינו נמלך אלא עושה חטאת מה שירצה ועולה מה שירצה: (רמב"ם)

2. כד, א

פרק ג - משנה ב

אחת לזו,
 ושתיים לזו,
 ושלוש לזו,
 ועשר לזו,
 ומאה לזו: עשה בלן למעלה - מחצה כשר,
 ומחצה פסול.
 בלן למטן - מחצה כשר,
 ומחצה פסול.
 חצין למעלו וחצין למטן - המרבה כשר.

זה הכלל:
 כל מקום שאתה יכול לחלק את הקנין ולא יהו משל אשה אחת,
 בין מלמעלו בין מלמטן - מחצה כשר,
 ומחצה פסול.
 כל מקום שאין אתה יכול לחלק את הקנין עד שיהו משל אשה אחת,
 בין מלמעלו בין מלמטן - המרבה כשר.

ר"ע מברטנורה זה הכלל כל מקום שאתה יכול לחלק כו'. כלומר, שקנו אשה אחת אינו נחלק לשנים אלא קן אשה אחת למעלה וקן אשה אחרת למטה, מחצה כשר ומחצה פסול: וכל מקום כו'. כגון אחד לזו ושנים לזו, שיש מחלק של אשה אחת למעלה ולמטה, המרבה כשר כדפרישית: (ר"ע מברטנורה).

רמב"ם אחת לזו ושתיים לזו ושלוש לזו ועשר לזו ומאה כו': כל זה מבואר: (רמב"ם)

3. כד, א

פרק ג - משנה ג

חטאת לזו, ועולה לזו:

עשה בלו למעלו - מחצה כשר,

ומחצה פסול.

בלו למטון - מחצה כשר,

ומחצה פסול.

חציו למעלו וחציו למטון - שתיהן פסול,

שאני אומר: חטאת קרבה למעלו, ועולה למטון.

ר"ע מברטנורה חטאת לזו ועולה לזו כו'. הא נמי קאי אדתיני לעיל בפרק קמא, עולה שנתערבה בחטאת או אפקא, כלן ימותו. והני מלי בנמלו, אבל בלא נמלו על תערבתו ועשה כן {ג} למטה וכן למעלה, מחצה כשר ומחצה פסול. ואף על גב דאי אתי לאמלוכי אמרינן ליה לא תקריב, כדתניא ימותו כלן, השתא דלא נמלו אמרינן שכל אחד נעשה כהלכתו וכשר: (ר"ע מברטנורה).

עיקר תוי"ט {ג} רוצה לומר שתי פרידות שהאחת חטאת ואחת לעולה: (עיקר תוי"ט).

רמב"ם חטאת לזו ועולה לזו כשר עשה כולן למעלה מחצה כו': אין כאן עירוב כל עיקר לפי שאלו היה שם עירוב היה הדין שימותו כולם כמו שהקדמנו בתחלה אבל נולד לו ספק באיזו משתיהן עשה למעלה ואיזו למטה והבן זה: (רמב"ם)

4. כד, א

פרק ג – משנה ד

חטאת ועולה,

וסתומה,

ומפְּרִשֶׁת:

עֲשֵׂה בָּלֶן לְמַעַל - מִחֻצָּה כָּשֶׁר,

וּמִחֻצָּה פְּסוּל.

בָּלֶן לְמַטָּה - מִחֻצָּה כָּשֶׁר,

וּמִחֻצָּה פְּסוּל.

חֻצֵּי לְמַעַל וְחֻצֵּי לְמַטָּה - אֵין כָּשֶׁר אֲלֵא סְתוּמָה,

וְהִיא מִתְחַלֶּקֶת בֵּינֵיהֶן.

ר"ע מברטנורה חטאת ועולה וסתומה ומפְּרִשֶׁת. שתי נשים שלקחו שלשה קנין, זו צריכה עולה וקן שלם, דהינו שתי עולות וחטאת אחת, וזו צריכה חטאת וקן שלם, דהינו שתי חטאות ועולה אחת, ופרשו אחד מן הקנין פרידה עולה לזו ופרידה חטאת לזו, ואחד מן הקנין הניחו סתומה שלא פרשו איזו עולה ואיזו חטאת, והשלישי פרשו איזו עולה ואיזו חטאת, אבל בעלים לא נתפרשו, הרי חטאת לזו ועולה לזו וקן סתומה וקן מפְּרִשֶׁת, וצריך להקריב שני קנין הללו סתם על שתיהן, העולות למעלה וחטאות למטה, ועולה לזו וחטאת לזו צריך להקריב לשם בעלים **{ד}**. ואם נתנם הכהן חצין למטה וחצין למעלה, אין כשרה אלא סתומה, דהי מנייהו דעבד עולה והי מנייהו דעבד חטאת, כשר, פיון שכל קן וקן היה בפני עצמו: **מתחלקת ביניהם**. הואיל ובערוב לקחום, האחת יצאה ידי חטאת והאחת יצאה ידי עולה: (ר"ע מברטנורה).

עיקר תוי"ט {ד} ומיהו כי אקריב בסתמא, כל אחת עלתה למי שהיא כו'. ומשום הכי משפחת להו מחציה כשר ומחציה פסול כדתנינו. וכתבו התוספות דלא הוה צריך למתני אלא סתומה ומפְּרִשֶׁת, דבחטאת ועולה אין מרויח כלום: (עיקר תוי"ט).

רמב"ם חטאת ועולה וסתומה ומפורשת עשה כולן כו': סדר זה כך הוא קן מפורשת חטאת ועולה וקן סתומה זו היא ג"כ קרבן עולה אלא שהיא סתומה ולא פירש ואמר זו עולה או חטאת אח"כ נולד לו הספק ולא ידע איזה מהן סתומה ולא איזו מפורשת ואין כאן תערובת גם כן ודע זה אלא הרי לפניו שלשה קני עופות אחד עולה והשני חטאת והשלישי חטאת ועולה והיא סתומה ואם עשה הכל לצד אחד הרי המחצית כשר והמחצית פסול הכרח ואם נעשה חצי הכלל למעלה והחצי למטה והוא שיעשה קן אחת למעלה וקן אחת למטה והשלישית חציה למעלה וחציה למטה הרי המפורשת כולה פסולה שאני אומר חטאת קרבה למעלה ועולה למטה והסתומה כשרה לפי שכבר נעשה חציה למעלה וחציה למטה והיא לא נתערבה אבל לפי שלא פירשנו אותה ואין אנו יכולים לומר לאשה זו או לאיש הזה שקן סתומה זו היתה שלך שהיא כשרה לפי שהכהן מעצמו הוא הפריש אחת מהם והניח האחרת סתומה לפי שכל הדברים האלו הן בכהן שאינו נמלך והוא לא ידע לאיזה משניהם פירש הקן אנו מחלקים הענין בין שניהם ומעלין לכל אחת מבעלי שתי הקנים חצי מנין הקן הסתומה ומשלים כל אחת מהן שאר קרבנותיו: (רמב"ם)

5. כד, א-ב

פרק ג - משנה ה

חטאת שנתערבה בחובה,

אין כשר אלא מנין חטאת שבחובה.

חובה שנים בחטאת - מחצה כשר,

ומחצה פסול.

וחטאת שנים בחובה - המנין שבחובה כשר.

וכן, עולה שנתערבה בחובה - אין כשר אלא מנין עולות שבחובה.

חובה שנים בעולה - מחצה כשר,

ומחצה פסול.

עולה שנים בחובה - המנין שבחובה כשר.

כד, ב

ר"ע מברטנורה חטאת שנתערבה בחובה. כלומר הא דתנינן לעיל בפרק קמא חטאת שנתערבה בחובה אין כשר אלא מנין חטאות שבחובה, פעמים שעולה אותו מנין למחצה כשר ומחצה פסול, ופעמים שעולה לפחות ממחצה, ומפרש ואזיל כיצד: **חובה שנים בחטאת מחצה כשר ומחצה פסול**. פרוש, שני קנין חובה שיש בהן כפלים בחטאת, כגון שהקריב מהן עולה אחת ונשתירו שתי חטאות ועולה אחת: **מחצה כשר ומחצה פסול**. שעולה אחת הנשארת אינו יכול להקריב שמה זהו שנקבע לחטאת **{ה}**, וחטאת המערבת אינו יכול להקריב שמה היא העולה הנשארת **{ו}**, הלכך אינו מקריב אלא שתי החטאות, והחטאת המערבת והעולה הנשארת פסולין, והינו מחצה כשר ומחצה פסול: **חטאת שנים בחובה מנין שבחובה כשר**. פרוש, כגון שקרבה חטאת אחת מן השני קנין ונשתירו שתי עולות וחטאת אחת **{ז}**, הרי הן ארבע פרידות עם חטאת שנתערבה ביניהן, והרי אינו יכול להקריב שתי העולות **{ח}** שמה יקח חטאת המערבת, וגם שתי חטאות **{ט}** לא יקריב שמה יקח אותו שנקבע לעולה, הלכך אינו מקריב אלא חטאת אחת, הרי עולה אותו מנין הפחות שבחובה לפחות ממחצה כשר. וכהאי גוונא מפרשינן נמי וכן עולה שנתערבה בחובה: (ר"ע מברטנורה).

עיקר תו"ט {ה} מפרש. ורוצה לומר שמה זוהי אותה המערבת שכבר נקבעה לחטאת: **{ו}** כלומר, אחר שהקריב שתי חטאות מהתערבות שוב לא יוכל להקריב עוד חטאת על דעת שהיא זו שנתערבה, דשמה זו היא עולה הנשארת, דהואיל ונקרבו שתי חטאות מן התערבות הרי הקבעה השלישית לעולה ושמא זו היא, ולא היא אותה החטאת שנתערבה: **{ז}** ויהיה פי' שנים בחובה, שיש בחובה כפלים עולות כנגד החטאות: **{ח}** רצונו לומר, גם שתיהן, ואפלו אחת מהן לא: **{ט}** רצונו לומר, שתים ביחד אינו יכול להקריב, אבל אחת מקריב. ועין תוספות יום טוב: (עיקר תו"ט).

רמב"ם חטאת שנתערבה בחובה אין כשר אלא מנין כו': אם נתערבו דרך משל חמשה חטאות בעשרה עופות שהם חובה שמחציתם הוא חטאת ומחציתם עולה והרי הכל ט"ו מקריב מהם עשרה לצד אחד וחמשה לצד אחרת ובהכרח שהעשרה שעשה בצד אחד היו חמשה מהם מן החובה הרי כבר עשה חמשה מן החובה בצד אחד והם כשרים אם עשה העשרה למעלה הרי חצי חובה ג"כ והוא חמש עולות כשרין ואם עשה הי' למטה הרי חצי חובה ג"כ והוא ה' חטאות כשרין לפי' נתבאר כי מה שאמר אין כשר אלא מנין חטאות שבחובה הוא כשיהיה החטאות יותר והיקש זה בעצמו בעולת ויהיה לך זכרון: (רמב"ם)

6. כד, ב

פרק ג - משנה ו

האשה שאמרה: "הרי עלי קו נשאלד זכר",
ילדה זכר: מביאה שתי קנים - אחת לנדרה,
ואחת לחובתה.
נתנתם לכהן, והפנהו צריך לעשות: שלש פרידים - מלמעלו,
ואחת - מלמטון.
לא עשה כן, אלא עשה: שתיים למעלו,
ושתיים למטון, ולא נמלה.
צריכה להביא עוד פרידה אחת, ויקריבנה למעלו, ממין אחד.
משני מינין - תביא שתיים.

פרשה נדרה:
צריכה להביא עוד שלש פרידים, ממין אחד.
משני מינין - תביא ארבע.

קבעה נדרה:
צריכה להביא עוד חמש פרידים, ממין אחד.
משני מינין - תביא שש.

נתנתם לכהן,
ואין ידוע מה נתנה,
הלך הכהן ועשה, ואין ידוע מה עשה,
צריכה להביא - עוד ארבע פרידים לנדרה,
ושתיים לחובתה,
וחטאת אחת.

בן עזאי אומר: כה,א
שתי חטאות.

אמר רבי יהושע:
זה הוא שאמרו: בשהוא חי - קולו אחד,
ובשהוא מת - קולו שבעה.

פיצד "קולו שבעה"?

שתי קרניו - שתי חצוצרות.
שתי שוקיו - שני חלילין.
עורו - לתף.
מעיו - לנבלים.
בני מעיו {ח} - לכנורות.
ויש אומרים:
אף צמרו - לתכלת.

רבי שמעון בן עקשיא אומר:

זקני עם הארץ:

כל זמן שמזקיניו - דעתן מטרפת עליהן,

שנאמר: "מסיר שפה לנאמנים וטעם זקנים יקח" (איוב יב, כ).

אבל זקני תורה:

אינו כן,

אלא כל זמן שמזקיניו - דעתן מתישבת עליהן,

שנאמר: "בישישים חכמה וארך ימים תבונה" (איוב יב, יב).

ר"ע מברטנורה הרי עלי קו נשאלד זכר. ביולדת ענייה עסקינן. דאלו עשירה מביאה כבש לחובתה: והפנהו צריה לעשות שלש למעלה. שכן נדבה שתיהן עולות וקו של חובה עולה למעלה וחטאת למטה, והוא לא עשה כן, אלא שתיים למעלה ושתיים למטה {י}, ולא נמלה בה לדעת על מה הביאתו, ונפסלה פרידה אחת, הלכך צריכה שתביא פרידה אחרת ותקריבנה למעלה: ממין אחד. כלומר, במה דברים אמורים,

כשהיו ממין אחד. אבל היו השני קנין שהביאה משני מינים, דהיינו קן אחד תורים וקן אחד בני יונה, צריכה להביא פרידה אחת תור ופרידה אחת מבני יונה, כדי להשלים הפרידה שנפסלה, דלא ידעוין אם מן התורים אם מן בני יונה היתה, ותנן לעיל אין מביאים תורים פנגד בני יונה כו': **פרשה נדרה**. כשהביאה שני קנין לכהן פרשה ואמרה אלו לנדרי ואלו לחובתי: **ממין אחד**. כלומר אם שני קנין הללו היו ממין אחד דהיינו שניהם תורים או שניהם בני יונה, והקריב מהן הכהן שתיים למעלה ושתיים למטה, אין כשר אלא פרידה אחת מכל הארבע שהקריב, והיא העולה שבחובה, מידי דהוי בעולה שנתערבה בחובה דאמרן לעיל אין כשר אלא מנין עולות שבחובה, וצריכה להביא עוד שלש פרידות, ומקריב מהן אחת למטה והיא החטאת שבחובה, ושתיים למעלה והיא הנדר: **משני מינים תביא ארבע**. אם הביאה שני קנין משני מינים ופרשה נדרה ולא ידע הכהן איזה שתיים מהן עשה למעלה ואיזה עשה למטה, צריכה להביא ארבע פרידות, דשמא השתי תורים שהביאה לנדרה והן עולות נעשו למטה ונשאר עליה הנדר כלו, ושני בני יונה שהן חובה נעשו למעלה ונשאר עליה בן יונה אחד לחטאת מחובתה, או שמא שני בני יונה של חובה נעשו למטה ונשאר עליה בן יונה של עולה מחובתה: **קבעה נדרה**. כגון שאמרה בשעת נדרה הרי עלי קן ממין פלוני. ופרשה נדרה דלעיל, לא פרשה כלום בשעת הנדר, אלא לאחר שנדרה סתם הרי עלי קן הביאה מאיזה מין שרצתה ואמרה אלו לנדרי: **צריכה להביא עוד חמש פרידות**. הכא מירי כגון שלאחר שקבעה נדרה והביאה נדרה עם חובתה אל הכהן עשה הכהן שתיים למעלה ושתיים למטה ולא ידע אם נדרה עשה למעלה וחובתה למטה אם להפך, והיא גם היא שזכחה איזה מין קבעה לנדרה אם תורים אם בני יונה, צריכה להביא עוד חמש פרידות, דשמא הנדר נעשה למטה והחובה למעלה ואין כשר אלא עולה שבחובה בלבד ונשאר עליה חטאת של חובה ושתי עולות של הנדר, ומפני ששזכחה באיזה מין קבעה נדרה צריכה להביא שתי תורים ושני בני יונה ולעשות ארבעתן למעלה כדי לצאת ידי נדרה, וצריכה להביא נמי בן יונה או תור לחטאת להשלים חובתה, הרי חמש פרידות. והני מלי כשהביאה מתחלה נדרה וחובתה הכל ממין אחד, אבל אם ידעה שמתחלה הביאה נדרה וחובתה משני מינים ושזכחה מאיזה מין קבעה נדרה, צריכה להביא שלש פרידות, ארבע להשלים נדרה דהיינו שתי תורים ושני בני יונה כדאמרן לעיל, כיון שאינה יודעת באיזה מין קבעה לנדרה וצריכה לצאת ידי שניהם, ושתי תורים או שני בני יונה לעשות אחד חטאת ואחד עולה להשלים חובתה, והכא לא אמרינן דידי בכו יונה או תור לחטאת בלבד ותעלה לה העולה שהקריבה תחלה לשם חובה כדאמרן לעיל, דבשלמא כשהביאה ממין אחד אינה צריכה להביא לעולת חובתה, ממה נפשך, אם אותן תורין שקבעה לנדרה נעשה למטה שתייהן, אם בן חובתה למעלה פלה ויצאה ידי חובתה מעולה, ואם חובתה נעשית עולה למטה וחטאת למעלה, אם בן נדרה נמי נעשית אחת למעלה ואחת למטה ויצאה ידי נדרה מתוך אחד, ושתי תורים שהביאה עכשיו באחת יצאה ידי נדרה ובאחת ידי עולת חובתה, ואם חובתה נעשית כלה למטה והחטאת כשרה והעולה פסולה, השתי תורים שהביאה עכשיו באחת השלימה חובתה והאחת היא נדרה, וחטאת שמביאה עכשיו תביא על הספק ולא תאכל **{אי}**. ואם היו הראשונים יונים תביא עכשיו חטאתה בן יונה, ועולה אינה צריכה ממה נפשך כמו שאמרנו בתורים. אבל כשהביאה שני מינים ושזכחה איזה מין קבעה לנדרה ואיזה מין קבעה לחובתה **{יב}** וגם שזכחה מה פרשה, ועשה הכהן כל מין ומין אחד למעלה ואחד למטה **{יג}** שהיה סבור ששניהן חובות סתומות, תביא ארבע לנדרה, שתי תורין ושני יונים, לפי שאינה יודעת איזה מין קבעה לנדרה, וגם שני מינין **{צריכה לחטאת לזונה לעולת חובתה}**. לפי שאינה יודעת מאיזה מין היתה **{יד}**, ואנן תור פנגד תור יונה פנגד יונה בעיני: **נתנתם לכהן ואין ידוע כו'**. כגון שקבעה נדרה וקבעה חובתה והביאה לכהן קן לנדרה וקן לחובתה ואינה יודעת מאיזה מין קבעה נדרה ומאיזה מין קבעה חובתה, או אם נתנה לכהן שני מינין או מין אחד והכהן אינו יודע אם עשה הכל למעלה או הכל למטה או מחצה למעלה ומחצה למטה, הרי זו מביאה ארבע פרידות לנדרה, שתי תורין ושני בני יונה, ומביאה גם בן שתיים לחובתה אחת חטאת ואחת עולה מאיזה מינים שתצצה, ומביאה חטאת **{טו}**: **אמר רבי יהושע זהו שאמרו כו'**. כשם שהכבש חי אין יוצא ממנו אלא קול אחד, וכשהוא מת שהיה ראוי שיפסק קולו ויצאים ממנו שבעה קולות כדמפרש ואזיל, הכא נמי כשנדרה תחלה קדם שהביאה כלום לא היתה צריכה אלא קול לנדרה וקול לחובתה, ולאחר שקבעה נדרה והביאה נדרה וחובתה, לפי שאינה יודעת מה קבעה ואין יודע הכהן מה הקריב, צריכה להביא ארבע פרידות לנדרה וארבע לחובתה כדאמרן **{טז}**: **קרני לחיצורות**. לשופרות. דקרנין לשפורה חיצורותא **{יז}**: **אף צמרו**. לעשות ממנו תכלת. עושים מצמרו מעיל שכלו תכלת ועל שוליו פעמונים שמשמיעים קול. ותנא קמא תכלת לא קא חשיב, לפי שאין התכלת משמיע קול אלא הפעמונים שעל שוליו סביב: **רבי שמעון בן עקשא אמר**. אף כל זה דומה להך מלתא, דכשם שקשהוהא מת קולו שבעה, כך זקני תורה כל זמן שמזקינים ובאים לידי תשות כה, הן מוסיפין חכמה **{יט}**: **שנאמר מסיר שפה לאמנים**. ובעמי הארץ משתעי קרא, דלעיל מניה פתיב מסיר לב ראשי עם הארץ: **בישישים חכמה**. הינו תלמידי חכמים. דאלו עמי הארץ, חכמת מה להם: (ר"ע מברטנורה).

עיקר תוי"ט {י} כסבור שני הקנין חובה עליה שמא יולדת בזוב היתה והזקקה לקן לידה וקן זיבה. רש"י: **{יא}** וכן לכל החטאות דמתניתין הבאות על הספק: **{יב}** הרמב"ם לא כתב שקבעה לחובתה. ודו"ק: **{יג}** לרבנן כתב בן, דלא תימא דמכל מין הקריב עולה אחת כו', קא משמע לן דלא, דהא בפרשה וקבעה מירי: **{יד}** לאו דוקא. דיכולה להביא שתי פרידות מאיזה מין שתצצה אחת חטאת ואחת עולה, וכמו שכתבתי בסמוך. וכן כתב הרמב"ם: **{טו}** מאיזה מין שהיה להוסיף על כבש לעולה דעשריות, הואיל וחובתה גם בן קבועה והיא לא ידעה מאיזה מין. הרמב"ם. וכן עזאי מסתפק עוד באיזה מין קבעה עם הכבש, ולכך אמר שתי, ורוצה לומר תור וכן יונה. ועין תוספות יום טוב שהאריך בפירוש הרמב"ם הרבה, ותפס עקר לפירוש רש"י "בזכרים דף ס"ו. דוק בהם אם בעל נפש אתה: **{טז}** רש"י. ולרבנן נקטי מנין הקמרה אף על גב דהנו לכן עזאי. אבל היו יכולים לפרש אליבא דתנא קמא, ושלש לחובתה, והווי ממש שבע: **{יז}** דאי חיצורות ממש, הא תנן בסוף תמיד ושתי חיצורות של כסף בידם. עוד יש לומר, דההיא דתמיד של כהנים והני דהכא של לזיים לכלי שיר, ושני מיני חיצורות היו. תוספות: **{יח} בני כו'**. מעים הדקים. כמו הדרא דכנתא. ועין תוספות יום טוב: **{יט}** שבשעה שהן מזקינין ונחלשים ופסיד גופם, תרבה חכמתם ויתחזק שכלם ויוסיפו שלמות. הרמב"ם: (עיקר תוי"ט).

רמב"ם האשה שאמרה הרי עלי קן כשאלד זכר ילדה כו': כבר הקדמנו לך בתחלת מסכת זו שהחובה אחת עולה ואחד חטאת ושהנדרה שתיים עולות ולפיכך מקריבין מהם שלש למעלה והם עולות ואחד למטה והוא חטאת ואם עשה הכהן שתיים למעלה ושתיים למטה ולא נמלך יהיה [האחד מן] הארבעה עולות בלבד פסול לפי שהשנים שנעשו למעלה נדרה והשנים שנעשו למטה חובתה ואחד חטאת והוא כשר והעולה פסול לפי שהוא למטה ולפיכך מביאה עוד אחד ומקריבין אותו למעלה והיא העולה הנשארת עליה ותצא ידי נדרה וחובתה כל זה אם הביאה הארבע עולות שנעשו שתיים למעלה ושתיים למטה ממין אחד ר"ל שיהיו כולם תורים או כולם בני יונה אבל אם היו שני מינים והביאה שתי תורים ושני בני יונה הרי צריכה להביא שתי תורים [נ"א ובני וכן יונה] ומקריבין שתייהן למעלה וכיאר זה לפי שאין אנו יודעים איזה מין הוא שנקרב למטה אם השתי תורים ונשאר עליה מן החובה תור להקריבה עולה או שתי בני יונה הם שנעשו למטן ונשאר עליה עולה בן יונה ולפיכך תביא תור וכן יונה ונקריבין שניהן למעלה וזה הולך אחר העיקר שזכר בסוף הפרק השני שאמר אין מביאין תורים כנגד בני יונה ולא בני יונה כנגד תורים ולפיכך יהא סדר מה שאמר ממין אחד כן בד"א כשהיו מין אחד אבל משני מינים תביא שנים ר"ל שתי פרידות ולפי סדר זה הוא כל מה שאמר כאן ממין אחד ושני מינים:

אחר כך אמר פירשה נדרה ה"ל שפירשה אותו ואמרה אלו התורים לנדרי וכשהביאה השתי קנים לכהן ואמרה אלו לנדרי ואלו לחובתי ונטל אותם הכהן והקריב שתיים למעלה ושתיים למטה הרי אין כשר מן הארבעה אלא גזול אחד בלבד והוא העולה שבחובה וזה הולך אחר העיקר שהקדמנו בפרק הראשון והוא מה שאמר בעולה שנתערבה בחובה אין כשר אלא מנין עולות שבחובה ולפיכך ישאר עליה מחובתה חטאת אחת והנדר כולו וצריכה להביא שלשה עולות ומקריבין מהן אחד למטן והוא הנשאר מן החובה ושתיים למעלה והוא הנדר אם היו הארבעה ממין אחד אבל אם היו תורים ובני יונה והרי היא דרך משל פירשה נדרה בתורים ולא ידע הכהן איזה שניהם עשה למטה ואיזה עשה למעלה הרי היא צריכה להביא ארבעה עולות וכיאר זה שמה השתי תורים נעשו למטה ונשאר עליה הנדר כולו ונשאר עליה מחובתה חטאת מן בני

יונה או שני בני יונה נעשו למטה ונשאר עליה מחובתה עולה מבני יונה לחובתה ויעשו אחד למטה ואחד למעלה לפי שבספק זה הנוולד לא יצאה ידי נדרה ולא ידי חובתה כמו שבארנו:

אחר כך אמר קבעה נדרה וענין קבעה נדרה שפירשה המין שמביאה ממנו נדרה והביאה אותה לכהן עם חובתה ועשה שתיים למעלה ושתיים למטה ולא ידע אם הנדר נעשה למעלה או למטה וגם היא נסתפק לה אי"ה משתי המינים קבעה בו נדרה אם תורים או בני היונה והוה ההפרש שיש בין קבעה לפירשה שפירשה הוא שתאמר בשעת הבאת נדרה וחובתה אלו לנדרי ואלו לחובתי וקבעה נדרה הוא שתאמר בשעת הנדר הרי עלי קן ממין פלוני והוא מדבר כאן במי שקבעה נדרה והביאה אותו ואח"כ שכחה מאיזה מין קבעה אותו אבל ודאי אצלה שהוא קבוע הרי דינה שתביא חמשה עופות לפי שאנו אומרים כמו שהקדמנו הנדר נעשה למטה והחובה למעלה ולא יהא מן הארבעה כשר אלא עולה שבחובה לפי עיקר דבר שאמר שאין כשר אלא עולה של חובה ונשאר עליה מחובתה חטאת ונשאר עליה הנדר כולו והיא לא ידעה באיזה משני המינים קבעה נדרה צריכה להביא שתי תורים ושני בני יונה ומקריבין כל הארבעה למעלה ותצא ידי נדרה. אחר כך תביא תור או בן יונה ויעשה חטאת והוא הנשאר מתיבתה והתרנו תור או בן יונה לפי שאין אנו יודעין מאיזה משני המינים היו הארבעה שנוולד בהם הספק אם בתורים או בבני היונה וזה אם היו הארבעה ממין אחד והיה ודאי אצלה שנתנה לכהן מהן ולא ידעה מאיזה מין היה אבל אם ידעה ששני מינים נתנה לו שתי תורים ושני בני יונה ושנדרה היה קבוע באחד משניהם ולא ידעה באיזה מין היה ועשה שתיים למעלה ושתיים למטה כפי עיקר הלכה הרי דין זו שתביא שש פרידות ארבעה מהן שתי תורים ושני בני יונה יעשו למעלה ותצא ידי נדרה והשנים שתי תורים או שני בני יונה ושניהן חובתה אחד עולה ואחד חטאת ואין אנו יכולים לומר כאן שנחשוב לה עולה שבחובה וישאר עליה מחובתה חטאת בלבד ותביא אותה מאיזה מין שתרצה לפי שודאי אצלינו ששני מינים היו הארבעה עופות ולא נדע עולה שבחובה מאיזה מין נעשה לפיכך תביא חטאת כנגדה מאותו המין אח"כ אמר נתנתן לכהן ואין ידוע מה נתנה ר"ל שהיא נדרה נדר קבוע ונתנה לו קן של נדר וקן של חובה והיא ג"כ קבעה חובתה אחר כך ולא ידעה איזה מין קבעה בו חובתה ולא איזה מין קבעה בו נדרה ולא אם נתנה לכהן ב' מינים או מין אחד ולא ידע הכהן אם (כל זה) עשה הכל למעלה או הכל למטה או מחצה ומחצה הרי חייבת זו להביא ארבע עופות לנדרה שתי תורים ושני בני יונה ויעשו למעלה ותביא ג"כ שתיים לחובתה אחד חטאת ואחד עולה מאיזה שני מינים שתרצה אח"כ תביא חטאת מן בני היונה או מן התורים להוסיף על הכבש בן שנתו לעולה שהוא קרבן יולדת עשירה הואיל וחובתה ג"כ קבוע והיא לא ידעה מאיזה מין: ואמר בן עזאי שהיא מביאה שתי חטאות תור ובן יונה לפי שאנו אומרים אפשר שקבעה נדרה וקבעה חובתה עם הכבש בתור או בכך יונה והרי היא מקריבה את שניהם יחד וכבר ידעת דעת בן עזאי הולכין אחר הראשון ולפיכך תביא שתי תורים ושני בני יונה לנדרה ויעשה הארבעה עולות אח"כ תביא לחובתה שתי תורים או שני בני יונה ומקריבין האחד חטאת והב' עולה ועוד תור ובן יונה ומקריבין את שניהם חטאת עם כבש עולה ואין הלכה כבן עזאי:

ומן הראוי לך לדעת שכל אלו החטאות והדומה להם לא תיאכל כמו שנתבאר בסוף תמורה שחטאת העוף הבאה על הספק תשרף ולפיכך נאמרו אלה הענינים אפי' לא אירע בהם הפסד ולא ספק מן הספקות והיתה עשירה והביאה קרבן עשירי לא היתה חייבת אלא עוף א' לחטאת והיא מצוה אחת אבל הואיל ונוולד הספק מביאה שבעה כמו שבארנו בהלכה אחרונה: אמר רבי יהושע מפני שהיה הענין זר שהוא דומה למה שאמר בכבש כשהוא חי קולו אחד וכשהוא מת קולו שבעה והרי כשנפסד נתרבו בו המצות:

אמר ר"ש בן עקשיא בדומה לזה גם כן כגון תלמידי חכמים שבשעת שהם מזקינין ונחלשין ויפסיד גופם תרבה חכמתם ויתחזק שכלם ויוסיפו שלמות שנאמר ביששים חכמה ואורך ימים תבונה: (רמב"ם)

מסכת קינין פרק א' - "חטאת העוף"

בבא - פרק א - משנה א

חטאת העוף - נעשית למטה.
 וחטאת בהמה - למעלה.
 עולת העוף - נעשית למעלה.
 ועולת הבהמה - למטה.
 אם שנה בזה ובזה - פסול.

סדר קנים {א} {ה} בן הוא:
 החובה: אחד - חטאת,
 ואחד - עולה.
 בנדרים,
 ונדבות: בלן - עולות.

איזהו "נדר"?

האומר: "הרי עלי עולה".

ואיזו היא "נדבה"?

האומר: "הרי זו עולה".

מה בין "נדרים" ל"נדבות"?

אלא ש"הנדרים": מתו,
 או נגנבו - חייבים באחריותם.
 ו"נדבות": מתו,
 או נגנבו - אין חייבים באחריותו.

פרק א - משנה ב

חטאת שנתערבה בעולה,
 ועולה בחטאת,
 אפלו אחד ברבוא - ימותו כלם.

חטאת שנתערבה בחובה - אין כשר אלא כמנין חטאות שבחובה.
 וכן עולה שנתערבה בחובה - אין כשר אלא כמנין עולות שבחובה.
 בין שהחובה מרבה והנדבה ממעטת,
 בין שהנדבה מרבה והחובה ממעטת,
 בין ששתיקו שוות.

פרק א - משנה ג

במה דברים אמורים:
 בחובה ובנדבה.
 אבל בחובה שנתערבה זו בזו:
 אחת לזו {ח} ואחת לזו,
 שתיים לזו ושתיים לזו,
 שלש לזו ושלוש לזו - מחצה כשר {ט},
 ומחצה פסול.
 אחת לזו,
 ושתיים לזו,
 ושלוש לזו.

ועשר לזו,
ומאה לזו - המעט כשר,
בין משם אחד,
בין משני שמות,
בין מאשה אחת,
בין משתי נשים.

פרק א – משנה ד

ביצד "משם אחד"?

לידה ולידה,
זיבה וזיבה - "משם אחד".

"משני שמות"?

לידה וזיבה.

ביצד "שתי נשים"?

על זו לידה,
ועל זו לידה,
על זו זיבה,
ועל זו זיבה - "משם אחד".
"משני שמות" - על זו לידה,
ועל זו זיבה.

רבי יוסי אומר:

שתי נשים - שלקחו קניהו בערוב,
או שנתנו דמי קניהו לכהן - לאיזו שירצה כהן יקריב חטאת,
ולאיזו שירצה כהן יקריב עולה,

בין "משם אחד",

בין "משני שמות".

מסכת קינין פרק ב' - "קן סתומה"

פרק ב - משנה א

קן סתומה - שפרח ממנה גוזל לאויר, נגא
או שפרח בין המתות,
או שמת אחד מהן - יקח זוג לשני.

פרח לבין הקרבות - פסול,
ופוסל אחד בנגדו,

שהגוזל הפורח: פסול,
ופוסל אחד בנגדו.

פרק ב - משנה ב

ביצד?

שתי נשים, לזו שתי קנים,
ולזו שתי קנים,
פרח מזו לזו - פוסל אחד בהליכתו.
חזר - פוסל אחד בחזירתו.
פרח וחזר, פרח וחזר - לא הפסיד כלום,
שאפלו (ד) הן מערבות - אין פחות משתיים.

פרק ב - משנה ג

לזו אחת,
לזו שתיים,
לזו שלש,
לזו ארבע,
לזו חמש,
לזו שש,
לזו שבע.
פרח מן הראשונה לשניה,
לשלישית,
לרביעית,
לחמישית,
לששית,
לשביעית,
חזר,

פוסל אחד בהליכתו
ואחד בחזירתו.
הראשונה והשניה - אין להם כלום.
השלישית - יש לה אחת.
הרביעית - יש לה שתיים,
החמישית - יש לה שלש,
הששית - יש לה ארבע,
השביעית - יש לה שש.
פרח וחזר:
פוסל אחד בהליכתו,
ואחד בחזירתו.
השלישית והרביעית - אין להם כלום,
החמישית - יש לה אחת,
הששית - יש לה שתיים,

השביעית - יש לה חמש.

פָּרַח וְחָזַר:

פּוֹסֵל אֶחָד בְּהִלִּיכְתּוֹ,

וְאֶחָד בְּחִזְרָתּוֹ.

הַחֲמִישִׁית וְהַשְּׁשִׁית - אֵין לָהֶם כְּלוּם.

הַשְּׁבִיעִית - יֵשׁ לָהּ אַרְבַּע.

וְיֵשׁ אוֹמְרִים:

הַשְּׁבִיעִית - לֹא הִפְסִידָה כְּלוּם.

נגב

וְאִם פָּרַח מִבֵּין הַמֵּתוֹת לְכֻלָּם - הָרִי כֻּלָּן יְמוּתוֹ.

פרק ב – משנה ד

קו סתומה, וקו מפרשת:

פָּרַח מִן הַסְּתוּמָה לַמִּפְרָשֶׁת - יִקַּח זוּג לִשְׁנֵי

חֲזֵר,

או שפּרַח מִן הַמִּפְרָשֶׁת רֵאשׁוֹן - הָרִי כֻּלָּן יְמוּתוֹ.

פרק ב – משנה ה

חטאת מיבן,

ועולה מיבן,

וסתומה באמצע:

פָּרַח מִן הָאֲמִצָּע לְצַדְדֵי, אֶחָד הֶלֶךְ וְאֶחָד הֶלֶךְ - לֹא הִפְסִיד כְּלוּם,

אֶלָּא יֹאמְרוּ: זֶה שֶׁהֶלֶךְ אֶצֶל חֲטָאוֹת - חֲטָאֵת.

וְזֶה שֶׁהֶלֶךְ אֶצֶל עוֹלוֹת - עוֹלָה.

חֲזֵר לְאֲמִצָּע: הָאֲמִצָּעִים - יְמוּתוֹ,

אֵלוֹ - יִקְרְבוּ חֲטָאוֹת,

וְאֵלוֹ - יִקְרְבוּ עוֹלוֹת.

חֲזֵר,

או שפּרַח (ט) מִן הָאֲמִצָּע לְצַדְדֵי - הָרִי כֻּלָּן יְמוּתוֹ.

אֵין מְבִיאִין תּוֹרִין כְּנֶגֶד בְּנֵי יוֹנָה,

וְלֹא בְּנֵי יוֹנָה כְּנֶגֶד תּוֹרִין.

ביצד?

הָאִשָּׁה שֶׁהִבִּיָּאָה: חֲטָאֵתָה תּוֹר, וְעוֹלָתָה בֶּן יוֹנָה - תִּכְפַּל וְתִבְיָא עוֹלָתָה תּוֹר.
עוֹלָתָה תּוֹר, וְחֲטָאֵתָה בֶּן יוֹנָה - תִּכְפַּל וְתִבְיָא עוֹלָתָה בֶּן יוֹנָה.

בֶּן עֲזַאִי אוֹמֵר:

הוֹלְכִין אַחַר הָרֵאשׁוֹן.

הָאִשָּׁה שֶׁהִבִּיָּאָה: חֲטָאֵתָה וּמִתָּה - יְבִיאוּ הַיּוֹרְשִׁין (ט) עוֹלָתָה.

עוֹלָתָה וּמִתָּה - לֹא יְבִיאוּ הַיּוֹרְשִׁין חֲטָאֵתָה.

מסכת קינין פרק ג' - "בְּמָה דְּבָרִים אָמוּרִים"

פרק ג - משנה א

בְּמָה דְּבָרִים אָמוּרִים: בְּכֹהֵן נִמְלָךְ.

אָבֵל בְּכֹהֵן שְׂאִינוֹ נִמְלָךְ - אַחַת לְזוֹ וְאַחַת לְזוֹ,

שְׁתֵּים לְזוֹ וּשְׁתֵּים לְזוֹ,

שְׁלֹשׁ לְזוֹ וּשְׁלֹשׁ לְזוֹ: עָשָׂה

כד,א

בְּלוֹ לְמַעְלָה - מִחֲצָה כָּשֶׁר,

וּמִחֲצָה פְּסוּל.

בְּלוֹ לְמַטָּן - מִחֲצָה כָּשֶׁר,

וּמִחֲצָה פְּסוּל.

חֲצִים לְמַעְלָה,

וְחֲצִים לְמַטָּן: אֶת שְׁלֹמְעֵלָה - מִחֲצָה כָּשֶׁר,

וּמִחֲצָה פְּסוּל.

וְאֶת שְׁלֹמְטָה - מִחֲצָה כָּשֶׁר,

וּמִחֲצָה פְּסוּל.

פרק ג - משנה ב

אַחַת לְזוֹ,

וּשְׁתֵּים לְזוֹ,

וּשְׁלֹשׁ לְזוֹ,

וְעֶשֶׂר לְזוֹ,

וּמֵאָה לְזוֹ: עָשָׂה בְּלוֹ לְמַעְלָה - מִחֲצָה כָּשֶׁר,

וּמִחֲצָה פְּסוּל.

בְּלוֹ לְמַטָּן - מִחֲצָה כָּשֶׁר,

וּמִחֲצָה פְּסוּל.

חֲצִיו לְמַעְלָה וְחֲצִיו לְמַטָּן - הַמְרַבָּה כָּשֶׁר.

זֶה הַכֹּלל:

כָּל מְקוּם שְׂאִתָּהּ יִכּוֹל לְחַלֵּק אֶת הַקִּינִין וְלֹא יִהְיֶה מִשָּׁל אִשָּׁה אַחַת,

בֵּין מְלַמְעֵלוֹ בֵּין מְלַמְטָן - מִחֲצָה כָּשֶׁר,

וּמִחֲצָה פְּסוּל.

כָּל מְקוּם שְׂאִין אִתָּהּ יִכּוֹל לְחַלֵּק אֶת הַקִּינִין עַד שִׁיְהוּ מִשָּׁל אִשָּׁה אַחַת,

בֵּין מְלַמְעֵלוֹ בֵּין מְלַמְטָן - הַמְרַבָּה כָּשֶׁר.

פרק ג - משנה ג

חֲטָאת לְזוֹ, וְעוֹלָה לְזוֹ:

עָשָׂה בְּלוֹ לְמַעְלָה - מִחֲצָה כָּשֶׁר,

וּמִחֲצָה פְּסוּל.

בְּלוֹ לְמַטָּן - מִחֲצָה כָּשֶׁר,

וּמִחֲצָה פְּסוּל.

חֲצִיו לְמַעְלָה וְחֲצִיו לְמַטָּן - שְׁתֵּיהֶן פְּסוּל,

שְׂאִי אֹמֵר: חֲטָאת קִרְבָּה לְמַעְלָה, וְעוֹלָה לְמַטָּן.

פרק ג – משנה ד

חטאת ועולה,
 וסתומה,
 ומפרשת:
 עשה כלן למעלו - מחצה כשר,
 ומחצה פסול.
 כלן למטה - מחצה כשר,
 ומחצה פסול.
 חצין למעלו וחצין למטון - אין כשר אלא סתומה,
 והיא מתחלקת ביניהן.

פרק ג – משנה ה

חטאת שנתערבה בחובה,
 אין כשר אלא מנין חטאת שבחובה.
 חובה שנים בחטאת - מחצה כשר,
 ומחצה פסול.
 וחטאת שנים בחובה - המנין שבחובה כשר.

כדב

וכן, עולה שנתערבה בחובה - אין כשר אלא מנין עולות שבחובה.
 חובה שנים בעולה - מחצה כשר,
 ומחצה פסול.
 עולה שנים בחובה - המנין שבחובה כשר.

פרק ג – משנה ו

האשה שאמרה: "הרי עלי קו כשאלד זכר",
 ילדה זכר: מביאה שתי קנים - אחת לנדרה,
 ואחת לחובתה.
 נתנתם לכהן, והנהו צריך לעשות: שלש פרידים - מלמעלו,
 ואחת - מלמטון.
 לא עשה בו, אלא עשה: שתיים למעלו,
 ושתיים למטון, ולא נמלה.
 צריכה להביא עוד פרידה אחת, ויקריבנה למעלו, ממין אחד.
 משני מיניו - תביא שתיים.

פרשה נדרה:
 צריכה להביא עוד שלש פרידים, ממין אחד.
 משני מיניו - תביא ארבע.

קבעה נדרה:
 צריכה להביא עוד חמש פרידים, ממין אחד.
 משני מיניו - תביא שש.

נתנתם לכהן,
 ואין ידוע מה נתנה,
 הלו הנהו ועשה, ואין ידוע מה עשה,
 צריכה להביא - עוד ארבע פרידים לנדרה,
 ושתיים לחובתה,
 וחטאת אחת.

כה,א **בן עזאי אומר:**
 שתי חטאות.

אמר רבי יהושע:

זה הוא שאמר: בשהוא חי - קולו אחד,
ובשהוא מת - קולו שבעה.

ביצד "קולו שבעה"?

שתי קרניו - שתי חצוצרות.

שתי שוקיו - שני חלילין.

עורו - לתף.

מעיו - לנבלים.

בני מעיו {ח} - לכנורות.

ניש אומרים:

אף צמרו - לתכלת.

רבי שמעון בן עקשיא אומר:

זקני עם הארץ:

כל זמן שמזקיניו - דעתן מטרפת עליהן,

שנאמר: "מסיר שפה לנאמנים וטעם זקנים יקר" (איוב יב, כ).

אבל זקני תורה:

אינו כן.

אלא כל זמן שמזקיניו - דעתן מתישבת עליהן,

שנאמר: "בישישים חכמה וארך ימים תבונה" (איוב יב, יב).